

gemeente
Oost Gelre

Programmabegroting 2015

Meerjarenbegroting 2015 - 2018

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2015 en de Meerjarenbegroting 2015-2018. Een document dat op heel veel terreinen richting geeft aan de toekomst van Oost Gelre. Een toekomst die vandaag al actueel is. Immers het komende jaar staat vooral in het teken van de decentralisaties die op ons afkomen. We zijn op dit moment volop bezig met de voorbereidingen, zodat we op 1 januari 2015 met vertrouwen van start kunnen gaan. Ik spreek dit vertrouwen met overtuiging uit, ook al weet ik dat we de onzekerheid met betrekking tot de financiële risico's nog niet kunnen wegnemen.

Gezond perspectief

We kunnen deze risico's wel beheersbaar houden, zoals blijkt uit het structureel sluitend meerjarenperspectief. We hebben een gezond financieel perspectief. Maar voor een toekomstbestendig perspectief moeten we ook keuzes maken.

Voor de komende jaren ligt er vanaf 2017 een jaarlijkse taakstelling van € 300.000. Dit is buiten de financiële risico's die de decentralisaties met zich mee kunnen brengen. Graag zou ik met u de discussie willen voeren hoe wij deze taakstelling samen invullen.

Scherp begroten

De belangrijkste opdracht die we van u hebben meekregen is scherper begroten. Scherper is ook realistisch begroten, dus wat we ons voornemen ook waarmaken in de uitvoering. Om die reden richten we ons in 2015 vooral op het doorvoeren van de decentralisaties. Een belangrijke taak waarin de hele gemeentelijke organisatie een aandeel heeft en de integrale aanpak veel aandacht en tijd vraagt.

Op eigen kracht

We hebben het coalitieakkoord vertaald in 4 programma's. Het is een logische indeling die aansluit bij de Strategienota 'Samen aan de slag in andere tijden'. We gaan de komende 4 jaar met de doelstellingen in deze programma's aan de slag. Daar betrekken we natuurlijk de inwoners bij. Sterker nog, we stimuleren nadrukkelijk dat initiatieven voor deze doelstellingen vanuit de samenleving komen. Waarbij wij faciliteren en ondersteunen. 'Op eigen kracht, samen duurzaam vooruit' is niet alleen een titel boven het Coalitieakkoord. Het staat voor hoe we willen werken. Laten we vooral zó gaan werken, in dit geval met de Programmabegroting 2015 als leidraad.

A. Bronsvoord

De burgemeester

Inhoud

1. Visie	4
2. Leeswijzer	5
3. Financieel overzicht programmabegroting 2015	6
Bestaand beleid 2015 versus 2014	
Voorstellen van nieuw beleid	
Dekkingsplan 2015	
Resumé	
Meerjarenbeeld	
Meerjarenperspectief 2015 – 2018	
Reservepositie	
4. Programmaplan	11
Programma 1: Leefomgeving	
Programma 2: Onderwijs, educatie en vrijetijdsbesteding	
Programma 3: Zorg, inkomen, werkgelegenheid en economie	
Programma 4: Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	
5. Paragrafen	25
Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	
Paragraaf 2: Verbonden partijen (participaties)	
Paragraaf 3: Bedrijfsvoering	
Paragraaf 4: Financiering	
Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen	
Paragraaf 6: Grondbeleid	
Paragraaf 7: Lokale heffingen	
Paragraaf 8: Leefbaarheid, krimp en bestuursstijl	
Bijlagen	52
Bijlage 1: Vergelijking begroting 2015 versus begroting 2014	
Bijlage 2: Voorstellen van nieuw beleid voor de periode 2015 - 2018	
Bijlage 3: Overzicht verbonden partijen	
Bijlage 4: Lijst met afkortingen	

1. Visie

De gemeente Oost Gelre heeft een duidelijke visie die verwoord is in de nota "Samen aan de slag in andere tijden". Daarin zijn de unieke kwaliteiten van Oost Gelre beschreven.

Oost Gelre heeft iets te bieden aan bewoners, bedrijven en bezoekers:

- schitterend wonen
- duurzaam ondernemen als motor voor de (lokale) economie
- cultuur en natuur

De manier waarop wij werken kenmerkt zich in drie kernwaarden: aandachtig, uitnodigend en eerlijk.

Betreffende kernwaarden vormen ook de pijlers voor ons financieel beleid. Wij willen transparant zijn voor onze burgers, bedrijven, instellingen en verenigingen. Daarvoor nemen wij initiatieven om de diverse betrokken partijen te betrekken bij de inhoudelijke totstandkoming van de programmabegroting en dan met name voor de ontwikkeling van nieuwe initiatieven maar vooral ook om vanuit de samenleving nieuwe ideeën te ontvangen om bezuinigingen door te voeren.

De noodzaak om te bezuinigen blijft de komende jaren nog onvermijdelijk. In het bijzonder omdat de financiële situatie onzeker blijft en de decentralisaties in het sociaal domein gepaard gaan met forse kortingen op de budgetten welke door het rijk worden overgeheveld.

Als bestuur, raad en college moeten wij discussiëren over onze rol als lokaal bestuur. We moeten principiële keuzes maken om de gemeente financieel gezond te houden. Maar dit kan niet zonder de inbreng en de bereidheid tot veranderingen binnen de samenleving. Daarbij zien wij dat de samenleving die rol al in diverse projecten uitstekend heeft opgepakt en dat sterkt ons in de gedachte dat verdere participatie tussen de gemeente en de samenleving onvermijdelijk is en bijzonder succesvol kan zijn waarbij uiteindelijk de gemeenschap een hoog voorzieningenniveau in stand kan houden tegen lagere kosten.

2. Leeswijzer

De veranderingen volgen elkaar in steeds hoger tempo op en deze dynamiek vraagt om een bestuursstijl die hier bij aansluit. Dat moet ook in onze programmabegroting tot uiting komen. Deze slag hebben we nog niet helemaal gemaakt, maar de huidige programmabegroting laat al wel de eerste stappen zien.

Eén van die stappen is de indeling van de programma's. Die is gebaseerd op de Strategienota 'samen aan de slag in andere tijden' en sluit logisch aan bij de actuele thema's:

Programma 1 – Leefomgeving

Programma 2 – Onderwijs, educatie en vrijetijdsbesteding

Programma 3 – Zorg, inkomen, werkgelegenheid en economie

Programma 4 – Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening

De programmabegroting bestaat uit een programmaplan (hoofdstuk 4) waarin de maatschappelijke effecten, beleidsdoelstellingen en activiteiten staan beschreven en de paragrafen (hoofdstuk 5).

In de kadernota zijn beleids- en financiële kaders aangegeven waarbinnen wij de programmabegroting hebben opgesteld.

Per programma leest u:

- wat willen we bereiken (tekst in gearceerde blokjes),
- wat we ons ten doel stellen (onderstreepte tekst),
- wat we er voor gaan doen en
- wat het mag kosten.

Wat willen we bereiken - maatschappelijk effect

Met de op programmaniveau beschreven doelstellingen streven we de beïnvloeding van een aantal maatschappelijke effecten na. Bijvoorbeeld hoe kunnen we de leefbaarheid in de kerkdorpen en hoofdkernen behouden en versterken.

Wat stellen we ons ten doel

We hebben realistische doelen opgenomen en ons beperkt tot de doelen die een relatie hebben met:

- nieuwe taken,
- speerpunten van beleid,
- taken / verantwoordelijkheden waar we op een andere manier invulling aan willen geven.

Al het andere werk gaat natuurlijk ook door (zoals onderhoud wegen, openbaar groen etc.).

Deze activiteiten staan beschreven in de productencatalogus die digitaal beschikbaar wordt gesteld.

Activiteiten

We hebben aan de doelen activiteiten / prestaties verbonden. Deze activiteiten / prestaties moeten er voor zorgen dat we de beoogde resultaten halen. Elke activiteit heeft uiteraard een eigen resultaat, maar de som van de resultaten zorgt voor het realiseren van het doel en in het verlengde daarvan het maatschappelijke effect dat we willen beïnvloeden of bereiken.

3. Financieel overzicht programmabegroting 2015

Bestaand beleid 2015 versus 2014

In deze paragraaf geven we op hoofdlijnen de afwijkingen tussen de programmabegroting 2015 en programmabegroting 2014 weer.

Programma	Begroting 2014			Begroting 2015		
	Uitgaven	Inkomsten	Saldo	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
1. Leefomgeving	-20.448.750	8.525.034	-11.923.716	-18.233.962	6.739.519	-11.494.443
2. Onderwijs, educatie en vrijetijdsbesteding	-8.760.552	698.010	-8.062.542	-7.623.215	731.148	-6.892.067
3. Zorg, inkomen, werkgelegenheid en economie	-26.034.306	20.458.470	-5.575.836	-24.137.486	29.550.212	5.412.726
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	-6.410.944	31.973.038	25.562.094	-6.256.116	30.372.531	24.116.415
Nog in te vullen zorg voor transities				-10.893.831	0	-10.893.831
Resultaat bestaand beleid	-61.654.552	61.654.552	0	-67.144.610	67.393.410	248.800

De programmabegroting 2014, inclusief wijzigingen	€ 0
De programmabegroting 2015 bestaand beleid kent een overschot van	<u>€ 248.800</u>
Ten opzichte van 2014 is sprake van een verbetering van het resultaat met	€ 248.800

De belangrijkste oorzaken voor deze wijziging van de financiële positie zijn:

☐ Verbetering van het financieringsresultaat	+ € 467.000
☐ Vrijval kapitaallasten ten opzichte van 2014	+ € 575.000
☐ De reorganisatiebijdrage Hameland vervalt	+ € 207.000
☐ Bijstelling van de begrotingsramingen op basis van de beoordeling van de flexibiliteit van de begroting in relatie tot de besparingsmogelijkheden en de hantering van de trapje op trapje af methodiek leidt tot een reductie van de uitgaven	+ € 475.000
☐ Middelen voor het buitenonderhoud onderwijs naar de onderwijsinstelling kunnen worden verlaagd	+ € 114.000
☐ Een verlaging van de uitgaven voor de huishoudelijke hulp	+ € 153.000
☐ Verlaging van de algemene uitkering	<u>- € 1.780.000</u>
Totaal van de belangrijkste afwijkingen	+ € 211.000
Resultaat kleinere afwijkingen	<u>+ € 37.800</u>
Begrotingsresultaat 2015 van het bestaand beleid	+ € 248.800

Daarnaast is in de uitgaven vooralsnog rekening gehouden met een stelpost voor nieuw beleid en interne uren voor de transities van € 1,3 miljoen

Voorstellen van nieuw beleid

Voorstellen van nieuw beleid leiden tot het volgende beslag op middelen. In bijlage 2 vindt u de uitwerking van de voorstellen van nieuw beleid per programma.

Investeringsniveau

Programma	2015	2016	2017	2018
1. Leefomgeving	2.321.595	4.240.000	3.515.000	8.070.000
2. Onderwijs, educatie en vrijetijdsbesteding	2.217.500	0	0	0
3. Zorg, inkomen, werkgelegenheid en economie	1.040.762	80.000	100.000	100.000
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	288.000	130.000	20.000	20.000
Totaal investeringsniveau nieuw beleid	5.867.857	4.450.000	3.635.000	8.190.000

Budgettaire lasten

Programma	2015	2016	2017	2018
1. Leefomgeving	229.506	1.182.873	750.073	2.388.379
2. Onderwijs, educatie en vrijetijdsbesteding	131.935	125.935	95.935	95.935
3. Zorg, inkomen, werkgelegenheid en economie	1.095.603	985.873	1.005.873	974.902
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	100.870	214.070	166.870	126.670
Totaal budgettaire lasten nieuw beleid	1.557.914	2.508.751	2.018.751	3.585.886
Dekking uit vrije reserve	-85.000	-780.000	-100.000	-1.205.000
Dekking uit reserve rioleringen	-133.159	-249.826	-403.826	-666.653
Totaal dekking t.l.v. reserves & voorzieningen	-218.159	-1.029.826	-503.826	-1.871.653
Netto budgettaire jaarlasten nieuw beleid	1.339.755	1.478.925	1.514.925	1.714.233

Dekkingsplan 2015

Om tot een sluitende programmabegroting 2015 te komen moeten wij u een dekkingsplan voorleggen. Betreffend dekkingsplan vloeit deels voort uit de besluiten die genomen zijn tijdens de raadsvergadering van maart 2011 in de meerjarenbegroting 2011 – 2015. Het dekkingsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

Verhoging onroerende zaakbelasting	€	86.000
Verlagen gemeentelijke bijdragen algemeen maatschappelijk werk	-	23.542
Privatisering Den Diek	-	50.000
Transformatie Wmo, deel Huishoudelijke Hulp	-	227.000
Aframing directe kosten	-	400.000
Uitstel investeringen 2014	-	426.742
Totaal vastgesteld dekkingsplan	€	1.213.284

Resumé

Op basis van de programmabegroting 2015, voorstellen van nieuw beleid en het dekkingsplan ontstaat het volgende financiële beeld voor het jaar 2015.

Financieel resultaat bestaand beleid programmabegroting 2015	€	248.800
Nieuw beleid 2014 (genomen raadsbesluiten na 31 mei 2014)	€	0
Voorstellen van nieuw beleid 2015	-	<u>-1.339.755</u>
Begrotingstekort	€	-1.089.355
Dekkingsplan 2015	-	<u>1.213.284</u>
Voordelig begrotingsresultaat 2015	€	122.329

Incidentele baten en lasten bestaand beleid

Het overzicht van de incidentele baten en lasten biedt inzicht welke incidentele lasten deel uitmaken van de totale baten en lasten. Voor het meerjarenperspectief wordt de incidentele factor niet meegerekend.

Incidentele lasten

Incidentele huurbijdrage bibliotheek Groenlo	€	24.090
Vervanging toestellen Den Elshof	€	<u>10.000</u>
	€	34.090

Incidentele baten

Groot onderhoud Algemene Uitkering	€	<u>161.149</u>
	€	127.059

Meerjarenbeeld

In de meerjarenraming hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd.

ontwikkeling prijsstijgingen en loonkosten

In de meerjarenbegroting hebben wij rekening gehouden met constante prijzen. We houden dus geen rekening met inflatie en loonsomontwikkeling. Mede door de economische crisis kunnen we de ontwikkelingen voor wat betreft inflatie en loonkosten moeilijk voorspellen. Voor deze verwachte kostenstijging hebben wij daarom in de begroting vanaf 2016 een stelpost opgenomen van € 185.000, waarbij we uitgaan van de ramingen van het Centraal PlanBureau, te weten een inflatie van +1,5% en een loonkostenaanpassing van +1%.

algemene uitkering uit het gemeentefonds

De ontwikkeling van het inwonertal in onze gemeente versus de landelijke groei en de herverdeling van het gemeentefonds leidt tot een daling van de algemene uitkering voor Oost Gelre. Verdere mutaties / beleidswijzigingen worden als budgettair neutraal verondersteld.

belastingdruk

Wij houden rekening met een jaarlijkse trendmatige verhoging van 1,75% voor de onroerende-zaakbelasting (OZB) ad. € 86.000.

Meerjarenperspectief 2015 – 2018

Doorrekening van het meerjarenperspectief leidt tot het volgende financieel overzicht.

	2015	2016	2017	2018
Begrotingsuitkomst lopend jaar	248.800	122.329	14.451	18.185
Ontwikkeling algemene uitkering	0	2.368	-579.918	-275.771
Bijdrage WSW	0	-235.900	-113.500	-102.000
Financieringsresultaat	0	-148.205	-79.110	-173.150
Belastingen en leges	86.000	86.000	86.000	86.000
Vrijval kapitaallasten	0	505.017	312.618	298.541
Vrijval wachtgeldverplichtingen	0	35.664	81.514	0
Verlagen bijdrage AMW	23.542	0	0	0
Afstoten Den Diek	50.000	0	0	0
Transformatie Wmo, deel Huishoudelijke Hulp	227.000	0	0	0
Besparing directe kosten	400.000	25.000	0	0
Besparing door verbouw huisvesting		145.000	0	0
Uitstel investeringen 2014	426.742	-426.742	0	0
Ombuigingstaakstelling dan wel extra verhoging OZB	0	0	300.000	300.000
Incidentele baten en lasten 2015	0	34.090	0	0
Vrijval nieuw beleid 2014	0	9.000	32.130	52.613
Nieuw beleid structureel	-1.233.755	-133.170	-103.000	-244.109
Nieuw beleid incidenteel	-106.000	-112.000	-45.000	0
Correctie nieuw beleid incidenteel voorgaand jaar	0	106.000	112.000	45.000
Resultaat	122.329	14.451	18.185	5.309

Reservepositie

Hierna volgt een opsomming van de stand van de eigen financieringsmiddelen per 1 januari 2014 en 1 januari 2015. Hierbij maken we onderscheid tussen algemene reserves, bestemmingsreserves en voorzieningen.

	2014	2015
Algemene reserve		
- waarvan geblokkeerd	30.613.663	30.613.663
- waarvan vrij besteedbaar	6.054.445	4.272.834
Bestemmingsreserves	22.037.802	20.185.496
Voorzieningen	3.146.613	3.422.477
Totaal reserves en voorzieningen	61.852.523	58.494.470

Naast een structureel sluitende meerjarenbegroting is het voor de robuustheid van de gemeentelijke financiële positie noodzakelijk dat we over een vrij besteedbare reserve beschikken die minimaal gelijk is aan de uitgangspunten in de nota risicomanagement en het financieel weerstandsvermogen. De minimaal benodigde weerstandscapaciteit is becijferd op ruim 1,2 miljoen euro.

Op basis van de voorstellen kennen de reservepositie en de weerstandsnorm de volgende ontwikkeling:

	2015	2016	2017	2018
Vrije besteedbare reserve	4.272.834	4.069.497	3.825.027	3.813.028
Beschikbare weerstandscapaciteit	6.980.000	6.680.000	6.430.000	6.410.000
Benodigde weerstandscapaciteit	-1.200.000	-1.200.000	-1.200.000	-1.200.000
Weerstandscapaciteit boven de norm	5.780.000	5.480.000	5.230.000	5.210.000

Ontwikkeling algemene uitkering

De economische ontwikkelingen dwingen het Rijk verder te bezuinigen. Wij hebben de voorlopige effecten van de junicirculaire in het meerjarenperspectief meegenomen.

	2016	2017	2018	2019
Ontwikkeling algemene uitkering	-103.176	-190.416	-325.063	-343.207
Ontwikkeling decentralisatie- en integratie uitkeringen	0	0	16.030	0
Ontwikkeling sociaal domein	105.544	-389.502	33.262	-1.276
Ontwikkeling cumulatief	2.368	-579.918	-275.771	-344.483

4. Programmaplan

Inleiding

De titel van het Coalitieakkoord 2014-2018 geeft aan hoe we de komende jaren onze ambities gestalte willen geven: Op eigen kracht, samen duurzaam vooruit. We leven in een turbulente tijd waarin veranderingen elkaar steeds sneller opvolgen. Daarmee verandert ook de rol van de gemeentelijke overheid en van de inwoners. De weerslag daarvan leest u in het programmaplan.

Eigen kracht

We zien een terugtrekkende overheid die vraagt van inwoners om meer regie te nemen op hun eigen leven en op hun leefomgeving. Aan de ene kant willen de inwoners deze rol ook op zich nemen, we zien veel initiatieven ontstaan. Aan de andere kant is er ook nog steeds de reflex om naar de overheid te kijken als het om oplossingen gaat. Daarnaast moeten we ook als overheid leren om regie los te laten en inwoners in hun eigen kracht te zetten. We moeten elkaar dus stimuleren en van elkaar leren.

Samenwerking

Samen duurzaam vooruit geeft al aan dat om ambities te realiseren goede samenwerking de enige weg is. Van samenwerking met inwoners, bedrijven, organisaties, omliggende gemeenten en regio Achterhoek tot grensoverschrijdende samenwerking. Die samenwerking moet vooral gericht zijn op kwaliteit en efficiency. Maar met oog voor de menselijke maat, iedereen moet meedoen en mee kunnen doen.

3 D's

De meest in het oog springende verandering is de overheveling van taken van de overheid naar de gemeente. De 3 decentralisaties, waarin de gemeente verantwoordelijk is voor de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) de Jeugdhulp en de Participatie. In een tijd dat er minder geld beschikbaar is. Als zich ergens de veranderende rol van overheid en inwoners manifesteert is het wel hier. Niet alleen de eigen individuele kracht van inwoners wordt aangesproken, ook die van organisaties, instellingen en bedrijven. Op alle fronten moet samenwerking leiden tot een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving voor onze inwoners.

Bestuursstijl

Maar ook andere onderwerpen eisen een brede aanpak. Zoals de leefbaarheid in kleine kernen, de aanwezigheid en/of bereikbaarheid van voorzieningen en het behoud van ons landschappelijk en agrarisch karakter. Maar ook vitale winkelcentra in Groenlo en Lichtenvoorde, woningbouw en verduurzaming van bestaande woningen en een sterke positionering van het bedrijfsleven. De dynamiek van deze ontwikkelingen vraagt om een bestuursstijl die hier bij aansluit: slagvaardig en in staat om snel op nieuwe ontwikkelingen in te spelen. Een bestuursstijl vanuit het principe "wij werken van buiten naar binnen".

Dicht bij de burger

De gemeentelijke overheid - ambtelijke organisatie en bestuur - heeft hier een grote verantwoordelijkheid in. Door vooral die initiatieven vanuit de samenleving, de burgerkracht en zelfredzaamheid te stimuleren én te faciliteren. Door te denken in oplossingen, door aan te sluiten bij de vraag vanuit de samenleving. Een werkwijze die is gericht op samenwerking, op verbinden van inwoners vanuit een integere en transparante houding. Een betrouwbare overheid die dicht bij de burger staat vanuit haar kernwaarden aandachtig, uitnodigend en eerlijk.

Programma 1: Leefomgeving

Doelstellingen: wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Behoud en verbetering van leefbaarheid in de kerkdorpen en hoofdkernen

Verbeteren digitale bereikbaarheid van het buitengebied in onze gemeente

We participeren in de aanleg van een glasvezelnetwerk in het buitengebied. Het betreft aanleg in die gebieden waar nu geen kabel aanwezig is. Onder regie van de Provincie in samenwerking met andere gemeenten in de Achterhoek werken we aan een plan voor de aanleg van glasvezel in het buitengebied in 2015. De provincie is in gesprek met een exploitant over een pps-contract. Vervolgens zal de vraagbundeling en het doorlopen van de juridische procedures worden gestart. Waarna de aanleg op zijn vroegst in het 2^e kwartaal 2015 een aanvang kan krijgen.

Versterken openbaar vervoer in de Achterhoek

We participeren in het regionaal project Basis Mobiliteit. We bevorderen innovatieve vormen van vervoer (combinatie leerlingenvervoer, regiotaxi en buurtbussen) o.a. via een regionale pilot.

Inwoners verwerven meer invloed op de inrichting en het onderhoud van hun leefomgeving

Samen met de kleine kernen gaan we groen- en landschapsbeheer vormgeven.

Voorkomen en opheffen van leegstand

Om leegstand van beeldbepalende panden zoveel mogelijk te beperken, brengen we voor die panden de ontwikkelkansen in beeld. Daarbij betrekken we ook het realiseren van meerdere wooneenheden.

Ontwikkelen van een compact en vitaal winkelgebied in het centrum van Lichtenvoorde en Groenlo

We ontwikkelen een vitaal en compact winkelcentrum, waarbij we in overleg met de ondernemers de omvang van het kernwinkelgebied beperken en nieuwe functies zoeken voor leegstaand vastgoed.

Oost Gelre is CO₂-neutraal en is zelfvoorzienend in de productie van (duurzame) energie in 2030

Verduurzamen openbare verlichting

We passen LED verlichting toe bij uitbreiding en grootschalige vervanging van straatverlichting. We stellen een beleidsplan openbare straatverlichting op in 2015.

Verminderen aanbod en verwerking huishoudelijk afval

We stimuleren afvalbewustzijn.

Realiseren van een duurzame gemeente Oost Gelre

We stimuleren en faciliteren de energietransitie.

Er komt een stimuleringsregeling voor daken van particulieren, waarbij asbest vervangen wordt door zonnepanelen.

We verduurzamen eigen gebouwen, gebouwen met een maatschappelijke functie en verenigingsgebouwen.

Waar mogelijk faciliteren we kleinschalige windenergie-toepassingen.

We stellen een plan van aanpak op om weer op schema te komen met de doelstelling uit het Akkoord van Groenlo.

Verduurzamen bestaande woningvoorraad

We participeren in de regionale aanpak "Achterhoek Duurzaam Verbouwen".

We stellen duurzaamheidsleningen ter beschikking.

Inwoners en bezoekers van Oost Gelre ervaren een schone, veilige en goed toegankelijke leefomgeving

Vergroten verkeersveiligheid langzaam verkeer

We hebben aandacht voor conflicterende routes fiets- en landbouwverkeer en doen onderzoek naar alternatieve routes voor fietsers en wandelaars.

Versterken van het bestaande netwerk aan fiets- en wandelpaden

We verbinden verschillende bestaande routes.

Onderhoud openbaar groen in lijn brengen met het beeldkwaliteitsboek

We stimuleren initiatieven voor onderhoud groen door burgers.

Verminderen van zwerfafval

Om de hoeveelheid zwerfafval te verminderen zullen we effectief gaan handhaven.

Onze gemeente en haar voorzieningen zijn goed bereikbaar

Verbeteren bereikbaarheid bedrijventerreinen

We spannen ons in voor het verbinden van bedrijvenpark Laarberg met A1 en E31 in samenwerking met omliggende gemeenten.

Landschappelijk en agrarisch karakter behouden en verder versterken

Nieuwe ontwikkelingen landschappelijk inpassen

Aan het Landschapsontwikkelingsplan wordt een geactualiseerd uitvoeringsplan gekoppeld. Het uitvoeringsplan geeft concreet invulling aan de opgaven m.b.t. landschapsversterking enerzijds en landschappelijke inpassing van (agrarische)ontwikkelingen anderzijds. De gebruiksfuncties ondernemen, beleven, recreatie en toerisme zijn daarbij uitgangspunt. Een duurzaam harmoniemodel met ruimte en respect voor elkaars belangen streven we na.

Versterken van de landschappelijke eenheid en kwaliteit en toch ruimte bieden aan bestaande bedrijven en toekomstige ontwikkelingen

In relatie tot het landschapsontwikkelingsplan stellen we een landschapsfonds in.

Burgerparticipatie m.b.t. landschap concreet vormgeven

We faciliteren groepsprocessen in de kernen en duurzame projecten gericht op ontwikkeling van het landschap.

Behouden van het unieke karakter van ons buitengebied

We evalueren ons kapbeleid.

Realiseren van een sterke lokale en regionale economie

Vergroten toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente

We geven uitvoering aan het plan Stad Groenlo

Stimuleren recreatie en toerisme

Eind 2014 zal het beleidsplan vrijetijdseconomie aan de raad worden voorgelegd. Het plan zal vorm en inhoud geven aan hoe wij recreatie en toerisme in onze gemeente willen versterken.

In 2015 zal gestart worden met de uitwerking van het beleidsplan.

We willen onze kansen als evenementen gemeente vergroten. Het project Besselink Schans is hier een voorbeeld van.

Harmoniseren regionaal toeristisch beleid

Na het vormen van één organisatie wordt verder gewerkt aan het door ontwikkelen van toeristische producten en diensten.

Verbeteren kwaliteit bebouwing in de (kleine)kernen

Verduurzamen bestaande woningvoorraad

Uitvoering geven aan de stimuleringsregeling Opplussen om hiermee maatregelen te financieren die de woning toekomstbestendig, comfortabeler, veiliger, toegankelijker en bovendien energiezuiniger maken.

Verbeteren van de kwaliteit van bestaande woon- en werkgebieden

We faciliteren initiatieven die bijdragen aan de gewenste kwaliteit van de bestaande woon- en werkgebieden en het buitengebied. Dit wordt onder meer gefaciliteerd door het verstrekken van gevelsubsidies in Groenlo.

De nieuwe Woningwet zorg voor drastische veranderingen in de kerntaken van de woningbouwcorporaties. Na de Regionale Woonagenda 2015 worden de prestatieafspraken vernieuwd.

Sturen op architectonische kwaliteit van bouwplannen

We stellen een inspiratiedocument welstand op.

Inwoners van Oost Gelre worden kansen geboden om te werken, wonen en leren

Herinvulling van bestaande woningbouwlocaties

We gaan de mogelijkheid van her-invulling van bestaande locaties benutten om invulling te geven aan de eigen woonbehoefte.

Daarnaast zal aan de raad een beleidsplan worden voorgelegd met als doel de verruiming van de mogelijkheden tot woningsplitsing in het buitengebied te heroverwegen.

Bouwen voor eigen behoefte

We houden kavels beschikbaar in elke kern.

Optimaal benutten van het woningareaal

We schonen slapende vergunningen op door het aanschrijven van vergunninghouders. Indien dit niet tot actie leidt kunnen we de vergunning intrekken.

Middelen: wat mag het kosten?

	Meerjarenbegroting				
	2014	2015	2016	2017	2018
Lasten					
Ongewijzigd beleid	-20.448.750	-18.233.962	-17.807.220	-18.115.666	-17.980.456
Structurele wijziging	0	0	118.296	135.210	112.553
Incidentele wijziging	0	426.742	-426.742		25.000
Nieuwe raming lasten	-20.448.750	-17.807.220	-18.115.666	-17.980.456	-17.842.903
Baten					
Ongewijzigd beleid	8.525.034	6.739.519	6.739.519	6.739.519	6.739.519
Structurele wijziging	0				
Incidentele wijziging	0				
Nieuwe raming baten	8.525.034	6.739.519	6.739.519	6.739.519	6.739.519
Saldo	-11.923.716	-11.067.701	-11.376.147	-11.240.937	-11.103.384
Voorstel nieuw beleid structureel	0	-261.007	-512.873	-780.073	-1.313.380
Voorstel nieuw beleid incidenteel	0	0	-700.000	0	-1.105.000
Dekking reserve riolering	0	133.160	279.826	433.826	696.653
Dekking reserve	0	0	700.000	0	1.105.000
Saldo nieuw beleid		-127.847	-233.047	-346.247	-616.727
Totaal saldo programma 1	-11.923.716	-11.195.548	-11.609.194	-11.587.184	-11.720.111

Samenstelling van de ramingen van het jaar 2015 op productniveau

Product	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
120	Brandweer en rampenbestrijding	-1.584.075	40.000	-1.544.075
140	Openbare orde en veiligheid	-649.600	35.474	-614.126
210	Wegen, straten en pleinen	-3.879.475	78.004	-3.801.471
211	Verkeersmaatregelen te land	-768.621	1.576	-767.045
212	Openbaar vervoer	-43.313	0	-43.313
214	Parkeren	-213	0	- 213
531	Groene sportvelden en terreinen	-240.330	34.445	-205.885
550	Natuurbescherming	-119.718	11.269	-108.449
560	Groenbeheer	-2.489.058	0	-2.489.058
721	Afvalverwijdering en reiniging	-1.601.671	150.000	-1.451.671
722	Riolering en waterzuivering	-1.871.038	6.851	-1.864.187
723	Milieubeheer	-982.114	5.075	-977.039
725	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	0	2.000.000	2.000.000
726	Baten rioolrechten	0	2.400.000	2.400.000
729	Huishoudelijk/bedrijfsafvalwater	-505.036	0	-505.036
730	Hemelwater	-640.011	0	-640.011
810	Ruimtelijke ordening	-1.177.537	121.400	-1.056.137
820	Woningexploitatie/woningbouw	-116.785	0	-116.785
821	Stads- en dorpsvernieuwing	-14.240	0	-14.240
822	Overige volkshuisvesting	-856.451	33.495	-822.956
823	Bouwvergunningen	0	350.000	350.000
830	Bouwgrondexploitatie	-681.912	621.619	-60.293
980	Mutaties reserves	-12.764	850.311	837.547
		-18.233.962	6.739.519	-11.494.443

Voorstellen van nieuw beleid voor het jaar 2015

Omschrijving	Investe- ringen	Bijdrage derden	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Rioolreparatieprogramma 2015	416.718	0	30.560	0
Rehabilitatie verhardingen	412.000	0	0	-32.960
Realisatie maatregelen GRP	90.000	0	6.600	0
Opstellen GRP 2016-2020	30.000	0	30.000	0
Renovatie gemalen en drukunits	150.000	0	11.000	0
Locaties Welgelegen, Walstraat en De Moriaan	1.050.000	700.000	0	-28.000
Locaties Welgelegen, Walstraat en De Moriaan, riolering	750.000	0	55.000	0
Programma stad Groenlo voor Marianum	-250.000	0	0	10.816
Verbeteren toegankelijkheid openbare ruimte	100.000	0	0	-8.000
Kunstgrasveld Zieuwent	272.877	0	0	-38.203
Totaal	3.021.595	700.000	133.160	-96.347

Programma 2: Onderwijs, educatie en vrijetijdsbesteding

Doelstelling: wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Realiseren van een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van onderwijs(huisvesting)

Behoudt van basisscholen in de kleine kernen, waarbij kwaliteit vóór kwantiteit gaat
We zijn in gesprek met schoolbesturen over de gevolgen van krimp en over de vraag hoe het onderwijsaanbod na 2020 wordt georganiseerd.

Met de twee schoolbesturen in Lichtenvoorde en Groenlo en de kinderopvang aldaar zijn we in overleg over het realiseren van een integraal kind centrum (IKC).

Onze gemeente en haar voorzieningen zijn goed bereikbaar

Bibliotheekfunctie in kleine kernen behouden en verbreden.
In 2015 onderzoeken we of er mogelijkheden zijn om de bibliotheekfunctie te verbreden.

Stimuleren popcultuur in Oost Gelre

We gaan in 2015 onderzoeken op welke wijze pop- en lichte muziek voor jeugd en jongeren in Oost Gelre kan worden bevorderd. Tevens worden mogelijkheden onderzocht om te komen tot heroverweging van de middelen voor muziekonderwijs. We denken aan een verschuiving tussen onderwijs in lichte muziek en lessen in het kader van de harmonie- en fanfarewereld.

Het behouden en verbeteren van de gezondheid en het welzijn van inwoners van Oost Gelre

Stimuleren van een gezonde leefstijl

We stimuleren een gezonde leefstijl door het versterken van bestaande beweegprogramma's en het uitvoering geven aan het "Sportkader Vitale Achterhoek".

We doen onderzoek naar de mogelijkheid naar de realisatie van een beweegtuintje voor alle doelgroepen en het ontwikkelen van beweegprogramma's op bestaande beweegtuintjes.

Er vindt een Sport Accommodatie Monitoring plaats van alle binnen- en buitenaccommodaties, waarvan de resultaten via de website "Achterhoek in beweging" continue kunnen worden ingezien.

Er vindt een onderzoek plaats naar de sportbeoefening van mensen met een beperking en of hiervoor een passende sportinfrastructuur aanwezig is.

Faciliteren buitensportaccommodaties

Waar nodig faciliteren wij de noodzakelijke renovatie, verplaatsing en / of realisatie van (buiten)accommodaties.

Burgers, organisaties en het bedrijfsleven doen minder een beroep op de gemeente (terugtrekkende overheid)

Privatiseren van sportaccommodaties om een win-win situatie te creëren voor verenigingen en gemeente
We privatiseren twee gymlokalen en één sporthal.

Behoud en verbetering van leefbaarheid in de kerkdorpen en hoofdkernen

Versterken eigen identiteit en toegankelijk maken van de streekcultuur

Met het Cultuurpact Achterhoek realiseren we een bovenlokaal cultuur en erfgoedproject in Oost Gelre.

In 2015 gaan we onderzoeken op welke wijze we het beste de streektaal kunnen stimuleren.

Middelen: wat mag het kosten?

	Meerjarenbegroting				
	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Lasten</i>					
Ongewijzigd beleid	-8.760.552	-7.623.215	-7.623.215	-7.482.085	-7.356.933
Structurele wijziging	0	0	141.130	108.122	100.633
Incidentele wijziging	0	0	0	17.030	0
<i>Nieuwe raming lasten</i>	-8.760.552	-7.623.215	-7.482.085	-7.356.933	-7.256.300
<i>Baten</i>					
Ongewijzigd beleid	698.010	731.148	731.148	731.148	731.148
Structurele wijziging	0	0	0	0	0
Incidentele wijziging	0	0	0	0	0
<i>Nieuwe raming baten</i>	698.010	731.148	731.148	731.148	731.148
<i>Saldo</i>	-8.062.542	-6.892.067	-6.750.937	-6.625.785	-6.525.152
Voorstel nieuw beleid structureel	0	-95.935	-95.935	-95.935	-95.935
Voorstel nieuw beleid incidenteel	0	-36.000	-30.000	0	0
Dekking reserve	0	0	0	0	0
<i>Saldo nieuw beleid</i>		-131.935	-125.935	-95.935	-95.935
Totaal saldo programma 2	-8.062.542	-7.024.002	-6.876.872	-6.721.720	-6.621.087

Samenstelling van de ramingen van het jaar 2015 op productniveau

Product	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
420	Openbaar basisonderwijs	-4.871	0	-4.871
421	Openbaar basisonderwijs, huisvesting	-112.102	2.691	-109.411
422	Bijzonder basisonderwijs	-651.801	3.600	-648.201
423	Bijzonder basisonderwijs, huisvesting	-1.499.900	24.705	-1.475.195
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	-1.014	0	-1.014
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	-401.614	2.543	-399.071
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	-955.318	3.835	-951.483
480	Gemeenschappelijke baten en lasten onderwijs	-444.026	165.500	-278.526
510	Openbaar bibliotheekwerk	-503.652	50.400	-453.252
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	-239.187	2.967	-236.220
530	Sport	-1.957.546	98.974	-1.858.572
540	Kunst	-20.002	0	-20.002
541	Monumenten/oudheidkunde	-290.070	12.119	-277.951
560	Toerisme en volksfeesten	-542.112	54.255	-487.857
980	Mutaties reserves	0	309.559	309.559
		-7.623.215	731.148	-6.892.067

Voorstellen van nieuw beleid voor het jaar 2015

Omschrijving	Investeringen 2015	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Marianum Groenlo	2.217.500	0	-95.935
Lichte muziek	0	0	-30.000
Aanpassing rijwielstalling Den Elshof	0	0	-6.000
Totaal	2.217.500		-131.935

Programma 3: Zorg, inkomen, werkgelegenheid en economie

Doelstelling: wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Realiseren van een sterke lokale en regionale economie

Leegstand en achteruitgang in kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen voorkomen

We kijken zorgvuldig naar de invulling en functie van nieuwe bedrijventerreinen.

Stimuleren bedrijvigheid

Via bedrijfsbezoeken, het leveren van maatwerk, actief werven en waar mogelijk faciliteren van bedrijven (bijvoorbeeld in de vorm van financieringsoplossingen) stimuleren we de bedrijvigheid in Oost Gelre.

Bevorderen van werkgelegenheid

Om de werkgelegenheid te bevorderen en belangrijke subsidies binnen te kunnen halen versterken we de internationale samenwerking in Euregio verband.

We streven naar een samenleving waar iedereen tot zijn recht komt (inclusieve samenleving)

Op een goede manier aansluiten op de ondersteuningsvraag van de cliënt

We voeren jaarlijks klanttevredenheidsonderzoeken uit.

Één regeling als basis voor de arbeidsmarkt

We voeren de brede intake in waarbij alle onderdelen van het sociaal domein aan bod komen. Uiteraard staan hier de eigen omgeving en kracht van de burger centraal.

Vormen van één participatiedienst

We streven naar één participatiedienst voor de uitvoering van taken in het kader van de participatiewet.

Terugdringen van het aantal burgers dat is aangewezen op een uitkering

We willen bereiken dat elke inwoner van onze gemeente participeert naar vermogen.

Hiertoe bevorderen we kansen op regulier werk, benutten we het verdienvermogen en stimuleren we actieve deelname aan de maatschappij.

Wet zetten ons actief in om de bemiddelbaarheid van de volgende groepen te bevorderen:

- Groep 1: mensen die direct bemiddelbaar zijn (het voorkomen van de instroom).
- Groep 2: mensen die bemiddelbaar zijn, maar die zonder ondersteuning moeilijk een dienstverband vinden.
- Groep 3: mensen die in verschillende mate arbeid kunnen vervullen, maar permanent afhankelijk zijn van ondersteuning daarbij.
- Groep 4: mensen die permanent niet in staat zijn om arbeid te vervullen, maar aangewezen zijn op mogelijkheden voor dagbesteding in de regio

Op een goede manier aansluiten op de ondersteuningsvraag van de cliënt

We voeren jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek uit.

Burgerkracht en zelfredzaamheid (regie over eigen leven) wordt versterkt

Mantelzorgers kunnen hun taak naar behoren uitvoeren

We ondersteunen mantelzorgers, organiseren respijtzorg en introduceren het mantelzorgcompliment.

Professionele organisaties ondersteunen burgerinitiatieven

Burgerinitiatieven, vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties ontwikkelen arrangementen waarmee het resultaat wordt behaald.

Voorkomen van vereenzaming onder ouderen

We creëren inloopvoorzieningen. Ontmoetingsvoorzieningen voor ouderen worden georganiseerd door ouderenorganisaties, zonnebloemverenigingen en ouderenbonden.

Anticiperen op de toename in de zorgvraag

We anticiperen op de toename in de zorgvraag als gevolg van de toenemende vergrijzing door de inzet van vrijwillige:

- ouderenadviseurs,
- woonconsulenten,
- belastingconsulenten en
- formulierenbrigade.

Een impuls geven aan de maatschappelijke stage

Samen met het onderwijs geven we een impuls aan het organiseren van maatschappelijke stages.

We helpen burgers die niet op eigen kracht kunnen functioneren

Ondersteunen van burgers bij hun participatie in de samenleving

We leveren Wmo maatwerkvoorzieningen, groeps- en individuele begeleiding en kortdurend verblijf voor inwoners die niet op eigen kracht kunnen anticiperen in de maatschappij.

Creëren van banen voor mensen met een arbeidsbeperking

Wajongers en mensen op de Wsw-lijst leiden we toe naar banen bij reguliere werkgevers met de inzet van voorzieningen.

We werken een plan uit hoe mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt een plek kunnen krijgen binnen onze gemeentelijke organisatie.

Realiseren van de mogelijkheid tot beschut werken

Binnen de kaders van de participatiewet wordt een voorziening voor beschut werken georganiseerd. Dit kan door instellingen, reguliere werkgevers en bij de gemeente zelf. We willen in de "eigen" woonomgeving van mensen vormen van beschut werken, daginvulling/-besteding en vrijwilligerswerk koppelen aan Wmo-diensten en mantelzorgondersteuning. Zo komen vrijwilligers en inwoners die ondersteuning nodig hebben in hun eigen kern bij elkaar. We geloven hierbij sterk in de kracht van het lokale.

Onze gemeente en haar voorzieningen zijn goed bereikbaar

Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en participeren

We doen onderzoek naar mogelijkheden in de openbare ruimte en woning zodat inwoners zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

Jeugdigen kunnen gezond en veilig opgroeien naar zelfstandigheid, leren voldoende zelfredzaam te zijn en participeren in de samenleving naar leeftijd en ontwikkelingsniveau

We dragen zorg voor een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod van jeugdhulp

We monitoren periodiek de effecten van ons jeugdbeleid, onder andere door gebruik te maken van landelijke outcome criteria en maatschappelijke kosten / baten analyses.

Ondersteuning wordt laagdrempelig en op een herkenbare manier aangeboden.

We gaan door met de ontwikkeling van het ondersteuningsteam en aansluitende preventieve activiteiten.

Middelen: wat mag het kosten?

	Meerjarenbegroting				
	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Lasten</i>					
Ongewijzigd beleid	-26.034.306	-24.137.486	-23.436.944	-23.660.097	-23.748.635
Structurele wijziging		700.542	-223.153	-88.538	-64.771
Incidentele wijziging					
<i>Nieuwe raming lasten</i>	-26.034.306	-23.436.944	-23.660.097	-23.748.635	-23.813.406
<i>Baten</i>					
Ongewijzigd beleid	20.458.470	29.550.212	29.550.212	29.550.212	29.550.212
Structurele wijziging	0	0	0	0	0
Incidentele wijziging	0	0	0	0	0
<i>Nieuwe raming baten</i>	20.458.470	29.550.212	29.550.212	29.550.212	29.550.212
<i>Saldo</i>	-5.575.836	6.113.268	5.890.115	5.801.577	5.736.806
Voorstel nieuw beleid structureel	0	-939.003	-905.873	-905.873	-874.702
Voorstel nieuw beleid incidenteel	0	-155.000	-80.000	-100.000	-100.000
Dekking reserve		85.000	80.000	100.000	100.000
<i>Saldo nieuw beleid</i>		-1.009.003	-905.873	-905.873	-874.702
Totaal saldo programma 3	-5.575.836	5.104.265	4.984.242	4.895.704	4.862.104

Samenstelling van de ramingen van het jaar 2015 op productniveau

Product	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
310	Handel en ambacht	-178.364	2.314	-176.050
311	Leges markt	0	6.621	6.621
580	Overige recreatieve voorzieningen	-347.588	12.018	-335.570
610	Bijstandsverlening	-6.006.667	4.559.132	-1.447.535
611	Sociale werkvoorziening	-7.989.599	0	-7.989.599
613	Ov. zekerheidsstellingen vanuit Rijk	0	0	0
614	Gemeentelijk minimabeleid	-869.244	0	-869.244
623	Re-integratie en participatievoorzieningen Participatiewet	-669.083	0	-669.083
641	Tehuizen	-289.424	293.014	3.590
650	Kinderdagopvang	-452.687	0	-452.687
661	Maatwerkvoorzieningen Natura materieel Wmo	-524.035	0	-524.035
662	Maatwerkvoorzieningen Natura immaterieel Wmo	-3.696.819	0	-3.696.819
663	Opvang & beschermd wonen Wmo	0	0	0
667	Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen en opvang Wmo	0	762.438	762.438
670	Alg. voorzieningen Wmo en Jeugd	-1.286.091	48.708	-1.237.383
671	Eerstelijns loket Wmo en Jeugd	-1.373.169	3.494	-1.369.675
672	PGB Wmo en Jeugd	0	0	0
677	Eigen bijdragen algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	0	0	0
682	Individuele voorzieningen Natura Jeugd	0	0	0
683	Veiligheid, Jeugdreclassering en opvang Jeugd	0	0	0
687	Ouderbijdragen individuele voorzieningen en opvang Jeugd	0	0	0
714	Openbare gezondheidszorg	-445.165	0	-445.165
715	Jeugdgezondheidszorg, uniform deel	-5.518	0	-5.518
724	Lijkbezorging	-4.033	0	-4.033

921	Integratie- en decentralisatie uitkeringen	0	3.149.975	3.149.975
923	Integratie-uitkering Sociaal Domein	0	20.229.358	20.229.358
936	Baten toeristenbelasting	0	483.140	483.140
980	Mutaties reserves	0	0	0
		-24.137.486	29.550.212	5.412.726

Voorstellen van nieuw beleid voor het jaar 2015

Omschrijving	Investerings 2015	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Kleine kernen	85.000	85.000	0
Vragender ontmoetingsplein	140.000	0	-11.200
Compensatie MFA Zwolle (minder validen) toiletten/berging	75.000	0	-10.500
Brede Maatschappelijke Voorziening Mariënveld	510.762	0	0
Gemeentelijke bijdrage plus variant Kerkstraat Harreveld	20.000		-1.600
Versterking maatschappelijk betrokken ondernemen	0	0	-10.000
Koppelingen voor uitwisseling informatie met o.a. AZR, Corv, Iwmo, Vecoza en zorgmonitor	80.000	0	-19.200
Aanschaf en implementatie Jeugdzorg	50.000	0	-12.000
Aanschaf en implementatie regiesysteem (inclusief koppelingen GWS en Jeugdzorg)	80.000	0	-19.200
Jaarlijkse kosten software en koppelingen transitie	0	0	-60.000
2,5 fte applicatiebeheer en -onderhoud	0	0	-155.854
Communicatie, digitale ontwikkelingen transitie	0	0	-3.500
Communicatie, advisering en PR transitie	0	0	-3.500
Communicatie, ondersteuningsmiddelen transitie	0	0	-2.500
Communicatie, externe inhuur transitie	0	0	-3.000
Wmo loket, doorgroei 3fte van specialist naar generalist	0	0	-42.870
Wmo/Awbz, uitbreiding 1 fte beleidsniveau	0	0	-69.460
Wmo/Awbz, uitbreiding 1 fte generalist	0	0	-69.460
Wmo/Awbz, opleiding generalist Wmo	0	0	-20.000
Jeugdzorg, formatie ondersteuningsteam	0	0	-243.109
Jeugdzorg, uitbreiding 1,5 fte beleidsniveau	0	0	-104.190
Jeugdzorg, borging kennis en expertise ondersteuningsteam	0	0	-30.000
Transities, uitbreiding 0,5 fte juridisch	0	0	-34.730
Participatiewet, uitbreiding 0,5 fte beleidsniveau	0	0	-34.730
Participatiewet, externe inhuur	0	0	-50.000
Totaal	1.040.762	85.000	-1.010.603

Programma 4: Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening

Doelstelling: wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente Oost Gelre wordt gezien als een betrouwbare en integere partner

Het gemeentebestuur is in staat snel besluiten te nemen

De raad vergadert vaker dan gepland als dit nodig is en neemt binnen drie weken na ontvangst van een collegebesluit een beslissing. Het college vergadert in de regel elke week.

We heroverwegen het huidige commissiestelsel.

Eenduidige en transparante verantwoording naar burger, gemeenteraad, provincie en Rijk

We ontwikkelen initiatieven om belanghebbenden te betrekken bij de totstandkoming van de programmabegroting en het project "beter worden zonder ziek te zijn".

Realiseren van doelmatige en doeltreffende dienstverlening

Meer grip krijgen op de effecten van beleid

Door verbeteringen aan te brengen in ons planning- en control instrumentarium willen we:

- de relatie tussen de inzet van middelen, de te leveren prestaties en het beoogde effect beter inzichtelijk maken,
- de mogelijkheid te sturen op beleidseffecten vergroten,
- risico's en kosten beter beheersen.

Op de beleidsterreinen waar tijdig sturen noodzakelijk is (bijvoorbeeld nieuwe taken 3D's) ontwikkelen en implementeren we maandelijks monitoring.

De verbeteringen zullen ook worden meegenomen bij de gemeenschappelijke regelingen waarin wij deelnemen om ook hier meer grip te krijgen op zowel het beleid als op de financiën.

Vanuit de controllersvkgroep Achterhoek zijn hiertoe in een pilot met de GGD de eerste aanzetten gegeven. In 2015 zal verdere uitwerking en uitrol plaatsvinden.

We delen kennis en werken op onderdelen samen met buurgemeenten als we daarmee kunnen winnen op kwaliteit en efficiency.

We geven uitvoering aan het project "beter worden zonder ziek te zijn".

Opdrachtgeverschap verder vormgeven in het zorgdomein

We geven invulling aan opdrachtgeverschap in het zorgdomein door:

- het op elkaar afstemmen van vraag en aanbod,
- te sturen op budgetten,
- het ontwikkelen van een passend sturingsinstrumentarium,
- het invulling geven aan contractmanagement,
- het aangaan van sector overstijgende overeenkomsten,
- het doen van onderzoek naar de mogelijkheden van maatschappelijke kosten baten analyses.

Toename van initiatieven vanuit de samenleving (burger- en overheidsparticipatie)

We sluiten op een goede manier aan op initiatieven van burgers en maatschappelijke organisaties.

Burgers voelen zich uitgenodigd om initiatief te nemen en weten waar ze moeten zijn als ze iets willen in hun wijk, buurt of dorp. Daarbij worden ze ondersteund door wijkambtenaren (participatieregisseurs).

Onze gemeente staat dicht bij de burger

We willen een plezierige werkrelatie tussen onze inwoners, bedrijven en gemeente.

We werken volgens onze kernwaarden (aandachtig, uitnodigend en eerlijk) en kiezen voor een informele wijze van werken.

Klanten ervaren een uitnodigende omgeving

We passen onze huisvesting aan op ons dienstverleningsconcept.
Onze website en het digitaal loket houden we actueel en goed toegankelijk.

Verbouw gemeentelijke huisvesting in 2015

Onderzoek vindt plaats naar de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied rondom het gemeentehuis en de mogelijkheden om de huisvesting te optimaliseren.

We gaan eind 2014 een voorstel tot verbouw van het gemeentehuis voorleggen waarbij we rekening houden met de scenario's die uit het onderzoek voortvloeien. Het uitgangspunt is dat verbouwing moet leiden tot lagere exploitatielasten.

Zorgvuldige, tijdige en klantgerichte dienstverlening

We leveren maatwerk en tempo in onze dienstverlening

Ongeacht de wijze waarop de klant contact met ons zoekt leveren we maatwerk en tempo in onze dienstverlening door:

- alle communicatiemiddelen beschikbaar te houden,
- snel te reageren op brieven, mails en communicatie via sociale media,
- de wachttijden bij burgerzaken beperkt te houden.

Middelen: wat mag het kosten?

	Meerjarenbegroting				
	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Lasten</i>					
Ongewijzigd beleid	-6.410.944	-6.256.116	-5.856.116	-5.522.723	-5.460.895
Structurele wijziging	0	400.000	333.393	61.828	-97.411
Incidentele wijziging	0				
<i>Nieuwe raming lasten</i>	<i>-6.410.944</i>	<i>-5.856.116</i>	<i>-5.522.723</i>	<i>-5.460.895</i>	<i>-5.558.306</i>
<i>Baten</i>					
Ongewijzigd beleid	31.973.038	30.372.531	30.458.531	30.546.899	30.352.981
Structurele wijziging	0	86.000	88.368	-193.918	110.229
Incidentele wijziging	0	0		0	0
<i>Nieuwe raming baten</i>	<i>31.973.038</i>	<i>30.458.531</i>	<i>30.546.899</i>	<i>30.352.981</i>	<i>30.463.210</i>
<i>Saldo</i>	<i>25.562.094</i>	<i>24.602.415</i>	<i>25.024.176</i>	<i>24.892.086</i>	<i>24.904.904</i>
Voorstel nieuw beleid structureel	0	-100.870	-132.070	-121.870	-126.670
Voorstel nieuw beleid incidenteel	0	0	-82.000	-45.000	0
Dekking reserve	0	0	0	0	0
<i>Saldo nieuw beleid</i>		<i>-100.870</i>	<i>-214.070</i>	<i>-166.870</i>	<i>-126.670</i>
Totaal saldo programma 4	25.562.094	24.501.545	24.810.106	24.725.216	24.778.234

Samenstelling van de ramingen van het jaar 2015 op productniveau

Product	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
1	Bestuursorganen	-1.605.655	0	-1.605.655
2	Bestuursondersteuning	-1.229.372	0	-1.229.372
3	Burgerzaken	-1.633.450	0	-1.633.450
4	Baten secretarieleges*	-146.000	452.240	306.240
5	Bestuurlijke samenwerking	-148.551	0	-148.551
6	Bestuursondersteuning raad/ rekenkamer	-209.394	0	-209.394
330	Nutsbedrijven	-227.663	350.652	122.989
911	Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	0	10.000	10.000
913	Overige financiële middelen	-5.257	76.530	71.273
914	Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	-219.896	3.421.304	3.201.408
921	Algemene uitkering	0	20.716.448	20.716.448
922	Algemene baten en lasten	-231.711	0	-231.711
930	Uitvoering wet WOZ	-332.007	500	-331.507
931	Baten onroerende zaakbelastingen gebruikers	0	814.030	814.030
932	Baten onroerende zaakbelastingen eigenaren	0	4.171.588	4.171.588
937	Baten hondenbelasting	0	127.890	127.890
939	Baten precariorechten	0	18.000	18.000
940	Lasten heffing/invordering belasting	-56.083	35.120	-20.963
960	Saldo kostenplaatsen	-127.530	0	-127.530
980	Mutaties reserves	-83.547	178.229	94.682
		-6.256.116	30.372.531	24.116.415

* De uitgaven bij de baten secretarieleges bestaat uit de afdrachten aan het Rijk (o.a. paspoorten).

Voorstellen voor nieuw beleid voor het jaar 2015

Omschrijving	Investerings 2015	Dekking uit reserves	Budgettaire lasten
Aanschaf apparatuur HNW	20.000	0	-4.800
Vervanging tokens HNW	35.000	0	-8.400
Modernisering GBA	30.000	0	-7.200
Vervanging huidige back-up systeem	170.000	0	-40.800
Nieuwe releases Centric software	33.000	0	-7.920
Aanpassen digitaal loket	0	0	-5.000
Uitvoeringsagenda Achterhoek	0	0	-18.750
Klant in focus	0	0	-8.000
Totaal	288.000		-100.870

5. Paragrafen

De voorschriften (Besluit begroting en verantwoording) stellen een aantal paragrafen verplicht, die we zowel in de begroting als in het jaarverslag moeten opnemen.

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Verbonden partijen
3. Bedrijfsvoering
4. Financiering
5. Onderhoud kapitaalgoederen
6. Grondbeleid
7. Lokale heffingen
8. Demografische ontwikkelingen

Paragraaf 1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wij leggen een relatie tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Dat geeft inzicht in de robuustheid van onze rekening. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en alle gekwantificeerde risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover wij kunnen beschikken om niet begrote kosten op te vangen.

Beleid weerstandsvermogen

Het beleid over integraal risicomanagement en het aan te houden weerstandsvermogen hebben wij uitgewerkt in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen. Op basis van informatie uit de risico-inventarisatie doen we met behulp van een risicosimulatie (Monte Carlo) een uitspraak over de financiële gevolgen van de gedefinieerde risico's. De kans en impact van alle individuele en gezamenlijke risico's is hiermee bepaald. Met behulp van dit model kunnen we een uitspraak doen over de gemiddelde verwachte schadelast (de mate waarin men betrokken is bij een bepaald financieel risico) en de maximale verwachte schadelast eens in de tien jaar (bij een betrouwbaarheidsinterval van 90%).

De gewenste omvang van het weerstandsvermogen ontstaat op basis van inzicht in de risico's, de financiële consequenties en de mogelijkheden om deze risico's te beheersen of af te dekken. Het is noodzakelijk dat we risico's onderkennen maar niet mogelijk om alle financiële risico's volledig af te dekken. Dat zou betekenen dat we alle financiële mogelijkheden verbruiken. De financiële risico's komen ook nooit in één keer samen, maar fasegewijs.

Beschikbare weerstandscapaciteit (incidenteel en structureel)

Incidentele weerstandscapaciteit	
Begrotingsresultaat	92.924
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	4.272.834
Onvoorzienne incidentele uitgaven	231.711
Reserve monumenten	236.163
Stille reserve	500.000
Totaal	5.333.138

Tabel 2.1 incidentele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit	
Onbenutte belastingcapaciteit voor gemeentelijke belastingen	1.477.933
OZB verhoging boven inflatie	0
Rentebaten algemene reserve (vrij besteedbaar)	170.913
Totaal (afgerond op € 10.000)	1.650.000

Tabel 2.2 structurele weerstandscapaciteit

De toename van de onbenutte belastingcapaciteit vloeit voort uit het gegeven dat de landelijke groei van de gemeentelijke belastingen en de daaraan gekoppelde norm voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit hoger is dan in onze gemeente.

Benodigde weerstandscapaciteit volgens risico simulatie

Op basis van ons risicoprofiel hebben wij met behulp van de Monte Carlo simulatie een berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. Wij hebben ruim 20 risico's beschreven en gekwantificeerd (kans x impact). Daarbij maken we onderscheid in risico's met een structurele en met een incidentele impact. De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we jaarlijks bij het opstellen van de begroting op basis van de op dat moment gewaardeerde risico's.

In onderstaande tabel is op basis van de Monte Carlo simulatie de volgende schadelast berekend:

Monte Carlo simulatie		
Risico categorie	Gemiddelde schadelast in €	Maximale schadelast in € (betrouwbaarheid 90%)
Impact structureel	527.000	716.000
Impact incidenteel	658.000	860.000
Impact totaal	1.200.000	1.500.000 *

Tabel 2.3 Monte Carlo simulatie

* De som van de structurele en incidentele maximale schadelast is niet gelijk aan de maximale totale schadelast vanwege de 'portfolio theorie'. Volgens deze theorie is de som van een groep gerelateerde risico's kleiner dan de som van de individuele risico's.

De uiteindelijke beoordeling van het weerstandsvermogen wordt via een ratio berekend:

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit

De ratio van het weerstandsvermogen geeft aan hoe het weerstandsvermogen gewaardeerd wordt. Bij het bepalen van de ratio's gaan we uit van de gemiddelde schadelast. Dit resulteert in de volgende weerstandsratio in tabel 2.4.

Weerstandsratio = Ratio weerstandsvermogen		
Weerstandsratio	Ratio	Waardering
Structureel weerstandsvermogen	3,1	Uitstekend
Incidenteel weerstandsvermogen	8,1	Uitstekend
Totaal weerstandsvermogen	5,8	Uitstekend

Tabel 2.4 Weerstandsratio

De weerstandsratio is vergelijkbaar met die van het lopende begrotingsjaar.

Wij streven een waardering na die minimaal als voldoende wordt omschreven. Dit komt er op neer dat er sprake is van voldoende weerstandsvermogen als de beschikbare weerstandscapaciteit hoger is dan of gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit (dus $\geq 1,0$).

Daarbij merken we wel op dat de incidentele weerstandscapaciteit voor het grootste deel wordt gevoed uit een waardering van onze stille reserves. Hoewel we bij de waardering hiervan het voorzichtigheids criterium hebben toegepast blijft het onzeker of gemeentelijke objecten in de huidige tijd verhandelbaar zijn.

Risico-inventarisatie gemeente Oost Gelre

De relevante risico's staan in een risico-inventarisatie. Voor elk risico:

- Hebben wij oorzaak en gevolg in beeld gebracht;
- Hebben wij de beheersmaatregelen ter voorkoming en ter beheersing genoemd;
- Hebben wij het risico gewaardeerd (kans en financieel gevolg ingeschat).

De belangrijkste financiële risico's lichten we hierna kort toe.

Bezuinigingen / dekkingsplan

In maart 2011 heeft u een groot aantal bezuinigingsmaatregelen getroffen om een sluitend financieel meerjarenperspectief te realiseren. Voor een belangrijk deel zijn deze bezuinigingen gerealiseerd. In 2014 moeten we enkele bezuinigingen nog effectueren. Voor een deel is onzeker of we deze bezuinigingen ook in de volle omvang kunnen realiseren. Deze onzekerheid hebben we ingeschat en verdisconteerd in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Daarnaast is onzeker welke omvang de frictiekosten zullen hebben. Voor het afdekken van deze kosten hebben we een bedrag gereserveerd van € 1.350.000.

In 2014 zijn we gestart met het project "Beter worden zonder ziek te zijn". Binnen dit project zoeken we naar mogelijkheden om de uitvoering van taken op een innovatieve wijze vorm te geven. Deze ombuigingen vergen tijd en zullen niet in alle gevallen direct besparingen opleveren. Toch verwachten we dat via de voorstellen uit dit project voor een belangrijk deel de ombuigingstaakstelling van € 300.000, die in de begroting is opgenomen voor de jaren 2017 en 2018, kan worden gerealiseerd. Mocht dit niet gerealiseerd worden is een extra verhoging van de Onroerende Zaak Belasting noodzakelijk.

Verbonden partijen

Voor verschillende beleidsterreinen is de schaalgrootte van Oost Gelre te beperkt om zelfstandig taken te kunnen blijven uitvoeren. In de zoektocht naar een meer efficiënte en effectieve uitvoering van taken is daarom de samenwerking gezocht met andere partijen.

Hameland

Het toekomstbeeld van Hameland is vervat in "*Hameland in transitie, een nieuwe horizon*". Hameland streeft naar betere resultaten op het gebied van haar kerntaak: het aan het werk krijgen en houden van nu nog 1.500 SW-medewerkers. Dat doet Hameland door een goed inzicht in de kwaliteiten van de mensen te krijgen, een goede match dankzij met name detacheringen bij reguliere werkgevers en een adequate begeleiding aan de hand van een trajectplan. Gemeenten gaan niet gezamenlijk de nieuwe doelgroep van de Participatiewet bij Hameland onderbrengen. Gemeenten kunnen er wel voor kiezen onderdelen van Hameland in te zetten. Dat wordt in principe niet gedaan onder de vlag van de gemeenschappelijke regeling. Zo zullen er nieuwe entiteiten ontstaan vanuit nieuwe samenwerkingen. Een belangrijk uitgangspunt is dat de opgebouwde expertise van Hameland niet verloren gaat. De gemeenten gaan vooralsnog niet in gezamenlijkheid verplichtingen aan in het kader van de uitvoering van de Participatiewet.

In de begroting is de nullijn aangehouden en er is derhalve niet geanticipeerd op de gevolgen van landelijke Cao ontwikkelingen en stijging van premies sociale verzekeringen.

Met name voor wat betreft de Wsw-populatie kan het financiële effect op de begroting van Hameland groot zijn. Een stijging van de loonkosten Wsw met 1,5%, bijvoorbeeld door een afgesloten Cao, leidt tot een kostenstijging van € 500.000.

In de jaren 2013 en 2014 heeft er een aanzienlijke instroom in Wsw dienstverbanden plaatsgevonden, om optimaal invulling te kunnen geven aan de Wsw taakstellingen van de deelnemende gemeenten. Gezien de invoering van de Participatiewet zijn aan deze groep mensen tijdelijke arbeidsovereenkomsten aangeboden met een afloop uiterlijk ultimo 2014. Het niet doorzetten naar een vast dienstverband van deze groep medewerkers met een tijdelijk dienstverband, zal zijn weerslag hebben op de begroting van Hameland. Uitstroom van deze groep SW-medewerkers (circa 130 personen) heeft de volgende mogelijke gevolgen voor de begroting 2015 minder positief subsidieresultaat van € 287.000 en minder opbrengst van € 556.000.

In de huidige Wsw zijn bepalingen opgenomen omtrent de financiering van arbeidsplaatsen voor inwoners van andere gemeenten. Op dit moment bestaat er nog geen duidelijkheid hoe de financiering van deze arbeidsplaatsen zal plaatsvinden na invoering van de Participatiewet. Hameland loopt derhalve een mogelijk financieel risico voor circa 30 arbeidsplaatsen, tegen een subsidiebedrag van € 25.340 (voor 2015) bedraagt dit risico afgerond € 760.000.

De daling van het aantal SW-medewerkers zal leiden tot een daling in de kaderformatie niet-gesubsidieerd. Een daling die rekenkundig kan worden vastgesteld, maar in de praktijk afhankelijk zal zijn van de afname van het aantal SW-medewerkers binnen bepaalde werksoorten. Behalve dat krimp in niet-gesubsidieerde formatie gepaard zal gaan met eventuele afvloeiingskosten zal afname van de te bedienen doelgroep in de komende jaren ook kunnen leiden tot frictiekosten als (delen van) werkprocessen niet in voldoende mate kunnen worden ondersteund c.q. uitgevoerd.

Het resultaat van de joint ventures van Hameland staat sterk onder druk. In de begroting van het Hameland is voorzichtigheidshalve geen rekening gehouden met resultaat uit deelnemingen, behoudens de resultaten vanuit BOG. Indien de negatieve lijn van 2013 zich doorzet, is het mogelijk dat er een verlies uit deelneming zal optreden. Dit zou kunnen oplopen tot een verlies uit deelneming van enkele tonnen.

Ontwikkeling van de algemene uitkering

De ontwikkeling van de Algemene Uitkering is afhankelijk van de ontwikkeling van de netto-gecorrigeerde rijksuitgaven. De komende jaren staan we voor een flinke opgave. We moeten meer doen met minder geld. In 2015 moeten we zorgen voor de uitvoering van de decentralisatietaken, dit brengt een hoog (financieel) risico met zich mee. Voor de huidige Wmo taken ontvangen we in 2015 bijna € 800.000 minder als gevolg van de 40% bezuiniging die het Rijk heeft gesteld. Ook de herverdeling van het gemeentefonds levert ons structureel een nadeel op van € 360.000. Een positief aspect is dat de septembercirculaire een positieve bijstelling van het accres (jaarlijkse toename of afname) vanaf 2016 laat zien ten opzichte van de meicirculaire.

Openeinde regelingen

Minimabeleid, schuldhulpverlening en leerlingenvervoer zijn zogenaemde openeinde regelingen waarbij vooral de afgelopen jaren het beroep op de schuldhulpverlening aanzienlijk is toegenomen. Ook binnen de regeling leerlingenvervoer kunnen door omstandigheden de kosten aanzienlijk oplopen.

AWBZ / Wmo

Vanaf 2015 verdwijnen de functies begeleiding en kortdurend verblijf uit de Awbz. Daarnaast wordt de toegang tot de uit de Awbz betaalde intramurale zorg beperkt. Mensen met een zorgvraag blijven langer zelfstandig wonen. Begeleiding en kortdurend verblijf gaan onderdeel uitmaken van de nieuwe Wmo.

Als risicofactoren worden gezien:

- Het is onzeker of de aangeleverde informatie m.b.t. het aantal cliënten en de uitgaven kloppen
- De financiële bezuinigingsopdracht in relatie tot de daadwerkelijke ondersteuningsvraag. Alle nieuwe cliënten moeten opnieuw gezien worden en van een nieuw ondersteuningsaanbod worden voorzien. Onduidelijk is hoeveel kosten dit uiteindelijk met zich meebrengt.
- De bedrijfsvoering moet ingeregeld worden voor de uitvoering van deze nieuwe taak. Onduidelijk is of dit tijdig gereed is.

Decentralisatie Jeugdzorg

Decentralisatie van alle jeugdhulp naar gemeenten schept bestuurlijke en financiële randvoorwaarden om het jeugdstelsel te vereenvoudigen en efficiënter en effectiever te maken. Dit met het uiteindelijke doel om de eigen kracht van de jongere en van het zorgend en probleemoplossend vermogen van diens gezin en sociale omgeving te vergroten.

De opgaven van zorginstellingen over de geleverde jeugdhulp komen niet overeen met de gegevens waarop het Rijk het budget voor 2015 heeft vastgesteld. Daardoor zullen de bezuinigingen hoger zijn dan de 3 procent waarmee nu rekening wordt gehouden. Als het Rijk de budgetruimte niet vergroot zullen de kosten voor rekening komen van de gemeente tenzij deze bezuiniging wordt doorberekend naar de zorgverleners. Het is de vraag of zorgverleners op korte termijn de tarieven substantieel kunnen verlagen. Hierdoor komt de zorgverlening mogelijk onder druk te staan en kunnen er mogelijk wachtlijsten ontstaan.

De contracten met de zorgaanbieders moeten vóór 1 november 2014 worden getekend, terwijl nog géén volledige overdracht van cliëntgegevens (wie ontvangt welke zorg en wanneer loopt de indicatie af) heeft plaatsgevonden. Om die reden is het vrijwel onmogelijk om een goede inschatting te maken van hoeveel en welke zorg moet worden ingekocht.

Naast een financieel risico levert het ontbreken van inzicht in het cliëntbestand en de zorgvraag ook een bedrijfsvoering risico op. Want als we niet weten aan hoeveel cliënten wij wanneer een nieuwe beschikking moeten afgeven, kan het loket (front- en backoffice) niet goed worden ingericht.

Participatiewet

Met de Participatiewet wil het kabinet bereiken dat zoveel mogelijk mensen deelnemen in de samenleving. De Participatiewet voegt de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samen.

De activiteiten en de ontwikkelingen die op ons afkomen, gaan gepaard met risico's. Deze risico's kunnen van juridische, financiële, maatschappelijke of inhoudelijke aard zijn. De uitvoering van de Wwb en Wsw

kenmerkt zich door grote financiële stromen en veel en uiteenlopende burger/klantcontacten. Met de komst van de Participatiewet als de decentralisatie op het vlak van werk en inkomen, worden deze kenmerken verder versterkt. De precieze invulling van het door het rijk aangekondigde sociaal deelfonds is momenteel nog niet bekend. Ook met dit nieuwe fonds zullen de belangrijkste risico's echter op hoofdlijnen als volgt zijn.

Inkomensondersteuning

Ten eerste de risico's rond de inkomensondersteuning. Jaarlijks ontvangt de gemeente een genormeerde vergoeding voor het verstrekken van uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden. Besparingen op het inkomensdeel mag de gemeente houden en vrij besteden. Eventuele tekorten moeten, tot een bepaald maximum, vanuit de eigen middelen worden aangevuld. Er komt een nieuw verdeelmodel en is er nog overleg gaande met de VNG over een mogelijk in te stellen vangnet.

Participatiebudget

Ten tweede de risico's rond het Participatiebudget. Jaarlijks ontvangt de gemeente een budget voor de financiering van de activiteiten voor de re-integratie van uitkeringsgerechtigden en niet-uitkeringsgerechtigden en voor educatie. Eventuele overschrijdingen van dit budget komen ten laste van de gemeente. Daarnaast bestaat een risico dat het rijk in een lopend jaar de regeling of de meeneemregeling (een eventueel overschot mag tot 25% van het werkdeel naar een volgend jaar worden meegenomen) aanpast. Als we al verplichtingen aan zijn gegaan die zodoende niet meer worden gedekt door rijksvergoeding komen deze ten laste van de gemeente.

Uitvoering Wsw

Ten derde de uitvoering van de Wsw. Hier zijn grote bedragen mee gemoeid. Een risico is dat de rijksbezuinigingen op de Wsw niet tijdig worden gerealiseerd door het SW-bedrijf. Een tweede risico is de beheersbaarheid van de bedrijfsvoering van het SW-bedrijf. Met de komst van de Participatiewet is besloten het SW-bedrijf te ontmantelen. Deze risico's zullen de aankomende periode veel aandacht vergen en krijgen.

Overige Risico's

De verwachting is dat het economisch tij ook de komende jaren nog niet zodanig is dat de groep inwoners die onder de participatiewet valt snel zal uitstromen richting regulier werk. Voor inwoners met een arbeidsmarktbeperking komt er loonkostensubsidie beschikbaar om de beperkte loonwaarde te compenseren maar het is maar de vraag of dit werkgevers over de streep zal trekken. Het is in dit kader belangrijk dat het nieuwe regionale werkbedrijf een podium wordt voor sluitende afspraken met werkgevers. Tenslotte wordt veel verwacht van de aansluiting op andere decentralisaties binnen het sociaal domein. Dit moet bevorderen dat de inwoners sneller en beter worden begeleid. Als de gewenste integraliteit ontbreekt of te beperkt is wordt dit doel niet bereikt.

Het streven om voor de begroting van Oost Gelre een zo gunstig mogelijk financieel resultaat, onder andere door strak risicomangement. Budgetneutraliteit zal echter niet realiseerbaar zijn:

1. De tekorten op het uitkeringenbudget lopen – zonder extra bijdrage van het Rijk – op tot bijna € 1 mln. in 2018;
2. Het budget voor re-integratie en Wsw daalt met € 2 mln. in de periode tot en met 2018.

Huisvesting onderwijs

Met ingang van 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen in het primair onderwijs ook volledig verantwoordelijk voor het buitenonderhoud van de schoolgebouwen. Hiervoor wordt budget overgeheveld vanuit het gemeentefonds naar de schoolbesturen. Er is geen overgangsregeling getroffen op basis waarvan gemeenten nog zouden moeten bijdragen in de kosten van toekomstige voorzieningen groot onderhoud.

Bij het vaststellen van het programma voorzieningen huisvesting onderwijs voor het jaar 2014 is een als noodzakelijk beoordeelde voorziening waarvan de kosten zijn begroot op € 316.000 op budgettaire grond afgewezen.

Bouwgrondexploitatie

De huidige economische situatie en demografische ontwikkelingen nopen ons de verwachtingen rondom de ontwikkeling en verkoop van woningen en bedrijventerreinen te herzien.

De nota grondbeleid zal in het najaar van 2014 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Uitgangspunt voor bouwgrondexploitatie blijft een sluitende exploitatieopzet. Jaarlijks worden de exploitatieopzetten geactualiseerd. Als hieruit blijkt dat een tekort zal ontstaan verwerken we het verlies

direct in de jaarrekening. Voor de exploitatie van zowel woningbouw als bedrijventerreinen is de verwachting dat deze minimaal kostendekkend zullen zijn. In de nota grondbeleid gaan we nader op de exploitaties in en de maatregelen die nodig zijn om financiële risico's te beheersen.

Regionaal bedrijvenpark Laarberg

Inherent aan de huidige economische situatie zijn er substantiële financiële risico's verbonden aan de bouwgrondexploitatie van Laarberg. De risico's en onzekerheden zijn moeilijk in te schatten en worden sterk beïnvloed door de onzekere economische ontwikkelingen. De financiële risico's verbonden aan het regionale bedrijventerrein Laarberg hebben we verdisconteerd in het benodigde weerstandsvermogen. Hierbij hebben we rekening gehouden met de lange looptijd van de exploitatie en het te verwachten exploitatieresultaat bij verschillende scenario's.

Planschadevergoeding

Voor mogelijke aanspraken op planschadevergoeding is een reserve beschikbaar van ruim € 38.000. Door aanpassing van de regeling planschadevergoeding met de invoering van een eigen bijdrage zal het aantal verzoeken naar verwachting afnemen. Aanspraak op planschade als gevolg van de toekomstige ontwikkeling van bouwgrond dient binnen de exploitatieopzet van het plan te worden bekostigd.

Fiscale risico's

In 2011 zijn we met de Belastingdienst Horizontaal Toezicht (HT) aangegaan. Dit wil zeggen dat we een open houding van beide kanten hebben en situaties voorleggen zodat wederzijdse afspraken gemaakt worden. Het voordeel hiervan is dat we achteraf niet met controles geconfronteerd kunnen worden. Dit proces is continue in ontwikkeling. Fiscaliteit maakt nu onderdeel uit van onze interne controle en bij complexe vraagstukken nemen we het btw aspect mee. We willen dit steeds beter verankeren in onze organisatie zodat de Belastingdienst op den duur alleen hoeft te monitoren. In 2014 heeft de Belastingdienst aangekondigd om een evaluatieonderzoek te houden voor 350 grote organisaties in Nederland die onder HT vallen. Oost Gelre is onder deze selectie steekproef gevallen. Het doel van het onderzoek is de relatie tussen het toezicht bij grote organisaties en de naleving van fiscale wet- en regelgeving door die organisaties meer inzichtelijk te maken. Het boekenonderzoek zal naar verwachting in 2015 uitgevoerd worden.

Toereikendheid bestemmingsreserves voor onderhoudsvoorzieningen

Op basis van de beschikbare beheerprogramma's zijn de bestemmingsreserves op niveau. Onvoorziene omstandigheden daargelaten zijn de financiële risico's hiermede voldoende afgedekt.

Verzekeringsrisico's

Voor zowel materiële (gebouwen / kunstvoorwerpen e.d.) als immateriële zaken (aansprakelijkheid, fraudeverzekering en bestuurdersaansprakelijkheid e.d.) hebben we middels verzekeringspolissen de risico's afgedekt. Jaarlijks heroverwegen we de verzekeringspolissen.

In regionaal verband besteden we de diverse verzekeringen aan.

Overige risico's

Dit zijn risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals mogelijke juridische claims door fouten in de uitvoering van procedures. Voorbeelden hiervan zijn:

- gevolgen van beroep en bezwaar tegen allerlei vergunningen
- gevolgen van besluiten op het gebied van personeelsaangelegenheden (w.o. ontslagaanvragen)

Paragraaf 2: Verbonden partijen en participaties

Verbonden partijen zijn derde rechtspersonen waarmee Oost Gelre een bestuurlijke en financiële band heeft, zoals deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. Het is niet onze bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee een verbintenis bestaat. We beperken ons tot de partijen waarin wij een bestuurlijk en/of financieel belang hebben.

Wat voor ons de verbonden partijen vaak ingewikkeld maakt, is dat we zowel bestuurder als klant zijn. Bovendien zijn er vaak meerdere deelnemers aan de verbonden partij. Wij zijn dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant en moeten dus onze bestuurlijke doelen en 'klantwensen' afstemmen met die van andere deelnemers. Dit alles maakt de aansturing van verbonden partijen complex. Centraal staat daarom de vraag hoe wij meer grip krijgen op het beleid, de financiën en het product van onze Wet gemeenschappelijke regelingen verbanden (Wgr).

In de Achterhoek houdt een groep controllers zich al enkele jaren bezig met dit onderwerp. In nauwe samenwerking met verbonden partijen, beleidsmedewerkers en financieel consultants van de verschillende gemeenten wordt gewerkt aan:

- het realiseren van eenduidige financiële kaders en uitgangspunten;
- het stroomlijnen van de informatie-, zienswijze-, en besluitvormingstrajcten;
- regionale afstemming door het organiseren van bijeenkomsten en delen van kennis;
- het gezamenlijk beoordelen en toetsen van de begroting, tussentijdse rapportage en jaarstukken met behulp van een daarvoor ontwikkelt toetsingsformulier.

Het voornemen bestaat om meer gemeenten in onze regio te laten participeren in deze werkwijze. De focus bij toezicht en sturing ligt nu vooral op de financiën. Sturing op output zal in de toekomst meer aandacht krijgen, zodat ook de vraag wordt beantwoord "wat krijgen we er voor terug?".

Verbonden partijen met bijzondere ontwikkelingen

De volgende verbonden partijen kennen ontwikkelingen die belangrijk zijn komend jaar te volgen.

Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)

De gemeenschappelijke regeling voor de VNOG is aangepast aan de Wet Veiligheidsregio's. Ook de lokale brandweezorg is thans onderdeel van die regeling. Als gevolg daarvan zijn per 1 januari 2012 alle beroepsfunctionarissen overgegaan naar de VNOG. Per die datum is ook het materieel overgedragen Op 1 januari 2013 zijn voorts alle vrijwilligers en de risicobeheerders overgestapt resp. in dienst gekomen van de VNOG. De VNOG heeft voor de uitvoering van de lokale brandweezorg gekozen voor het formeren van een zestal clusters binnen het werkgebied. Elke cluster wordt geleid door een bestuurscommissie bestaande uit de burgemeesters van elke gemeente. Ons cluster wordt gevormd door de gemeenten Aalten, Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk en draagt de naam BWAO: Brandweer Achterhoek Oost.

De clusterbegroting is onderdeel van de begroting van de VNOG, maar de bestuurscommissies en de gemeenten die zij vertegenwoordigen zijn elk verantwoordelijk voor het eigen deel van de begroting.

Het Algemeen Bestuur van de VNOG heeft besluiten genomen met betrekking tot de te realiseren bezuinigingen en deze wijken af van onze wens. De bezuinigingen die verder worden doorgevoerd zijn afhankelijk van de uitkomsten van het project MOED (Masterplan Optimalisatie Effectuering Doelmatigheid). Dit project omvat vele deelprojecten die de totale organisatie doorlichten en efficiency mogelijkheden zichtbaar moeten maken. Uitkomsten van dit project worden in de loop van 2015 verwacht. In de clusters worden mogelijkheden bestudeerd van een eventuele overdracht van kazernes/posten (in ons cluster een negental) aan de VNOG. De uitkomsten van die studie kunnen in de loop van 2015 tegemoet worden gezien.

De kwaliteit van de financiële stukken van de VNOG is toereikend wat verantwoording betreft; de programmabegroting en de daaraan voorafgaande kadernota geven in beginsel voldoende mogelijkheden tot sturing. Bij dit laatste moeten we wel aantekenen dat er sprake is van een gewogen stemming bij de besluitvorming. Grotere gemeenten hebben daardoor een zwaardere stem bij het nemen van beslissingen. In het verband van de bestuurscommissies cluster Achterhoek Oost en cluster Achterhoek West wordt wel steeds gestreefd naar consensus bij de opstelling in VNOG-verband.

Sociale Dienst Oost Achterhoek

De uitvoering van een groot deel van de sociale zekerheidswetgeving is opgedragen aan de gemeenten (Wwb, IOAW, IOAZ en Wsw. Met de invoering van de Participatiewet wordt dit uitgebreid met de doelgroep gedeeltelijk arbeidsgeschikte jongeren.) Aangezien dit een steeds omvangrijkere taak wordt, hebben we deze werkzaamheden (geheel of gedeeltelijk) gemandateerd aan de Sociale Dienst Oost Achterhoek. In het kader van mandaat blijft de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet. Ook de bevoegdheid om verordeningen vast te stellen blijft bij het college van B&W en de raad. De dienst brengt wel adviezen uit aan het college.

Wij ontvangen van het Rijk verschillende geldstromen om aan de verplichtingen te voldoen. De middelen voor bijzondere bijstand en minimabeleid zijn een onderdeel van de algemene uitkering van het Rijk. Met de invoering van de participatiewet worden ook voor de re-integratie activiteiten en inkomensvoorzieningen nieuwe verdeelmodellen ingevoerd. Omdat er op gemeente niveau grote verschillen in rijksbijdrage tussen de nieuwe en oude verdeelmodellen kunnen zitten is er een overgangstermijn van drie jaar waarin geleidelijk overgegaan wordt van de oude naar de nieuwe verdeelmodellen

Als gevolg van de economische crisis neemt het bestand van uitkeringsgerechtigden toe. Of er bij het nieuwe verdeelmodel voor de inkomensvoorziening een vangnet komt voor grote tekorten is nu nog niet bekend. De exploitatie van de Dienst is voor rekening van de drie aangesloten gemeenten.

Hameland

Hameland voert voor de gemeente de Wet sociale werkvoorziening uit. Per SE (=Standaard Eenheid, te vergelijken met 1 fte) krijgen wij een vast bedrag om de salarissen en de uitvoeringskosten te betalen. Deze vaste vergoeding is onvoldoende om de salarislasteren en de uitvoeringskosten te betalen en wordt de komende jaren verlaagd.

De eerste kamer heeft 1 juli 2014 de Participatiewet & Maatregelen WWB aangenomen. Hierdoor zal de instroom in de Wsw per 1 januari 2015 stoppen. Alle medewerkers die op dat moment in de Wsw werken, behouden hun rechten op Wsw loon, tenzij zij kunnen uitstromen naar regulier werk of dagbesteding. Dit betekent dat wij voorlopig nog tekorten moeten aanvullen. De onderhandelingen in het kader van het Sociaal Akkoord gaan o.a. over dit punt. De Sociale Dienst Oost Achterhoek adviseert de gemeente over beleid t.a.v. de Wsw en Hameland

Stadsbank Oost Nederland

Deze bank voert voor ons de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening uit. In de algemene uitkering zit een component voor schuldhulpverlening. De Sociale Dienst Oost Achterhoek adviseert de gemeenten over beleid t.a.v. de Stadsbank. In het najaar van 2014 volgt er een tussentijdse evaluatie over de pilot Stadsbank Oost Nederland "integraal werkproces" met de betrokken gemeenten.

Regio Achterhoek

In de afgelopen twee jaar is ervaring opgedaan met de realisering van de Agenda 2020. Hierbij heeft de Regio vooral de rol van procesbegeleider vervuld. Daarnaast heeft de Regio – in opdracht van de 3O's – gewerkt aan de uitvoering van een nieuwe agenda. Geconcludeerd kan worden dat veel in gang is gezet, de Achterhoek heeft zich door die inspanningen op een hele goede manier positief geprofileerd.

Onlangs heeft het Algemeen Bestuur van de Regio een verkennend gesprek gevoerd over de wijze waarop de Regio ook in de toekomst effectief kan blijven functioneren.

Hierbij is de vraag gesteld of niet het moment is gekomen om een scherpe keuze te maken en de Regio weer volledig in opdracht van de gemeenten te laten werken en niet – zoals dat nu gebeurt – ook in opdracht van de Stuurgroep 3 O's. Een keuze in die richting betekent natuurlijk niet dat de Regio geen bijdrage meer levert aan het ingezette proces van de 3O-samenwerking. Het leveren van een inbreng van de Overheid in de 3O samenwerking – in opdracht van de gemeenten – blijft ook in de toekomst een taak van de Regio. In de komende maanden zullen de te maken keuzes nader worden verhelderd, bediscussieerd en in concrete beslissingen worden uitgewerkt. Het spreekt vanzelf dat ook de gemeenteraden bij die gedachtvorming zullen worden betrokken.

NV Rova

NV Rova heeft de laatste jaren steeds meer ingezet op duurzaamheid. Dit voor zowel het ophalen van afval (bijvoorbeeld in het omgekeerd inzamelen, waarbij afvalstoffen als grondstoffen worden gezien) als op het gebied van duurzame energie. Zo wordt o.a. ingezet op het verwerken van gft en grof tuinafval tot duurzame energie zoals groen gas. Daarnaast beheert Rova bij een aantal gemeenten (bijvoorbeeld Winterswijk en Zwolle) het openbaar gebied.

Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM)

Vanuit het akkoord van Groenlo (Tafel van Groenlo) en de Achterhoekse Agenda 2020 heeft de Achterhoek de ambitie om in 2030 energieneutraal te worden. Om deze ambitie te kunnen waarmaken, is eind 2013 de Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM) opgericht. Alle 8 gemeenten zijn akkoord gegaan met de oprichting van deze coöperatieve organisatie, waarvan ze dus ook alle acht lid zijn. De AGEM moet er voor zorgen dat een belangrijk deel van de in de Achterhoek gebruikte energie lokaal en duurzaam tot stand komt. De AGEM is nu gestart met de levering van de groene Achterhoekse energie aan haar leden. Daarnaast levert de AGEM producten en diensten, die gericht zijn op energiebesparing en duurzame energieopwekking.

Na afloop van het huidige energiecontract zal de AGEM nadrukkelijk in beeld zijn bij de inkoop van de energie voor de gemeentelijke gebouwen. Echter in samenspraak met de op dit terrein samenwerkende gemeenten in de Achterhoek.

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

Op 1 april 2013 zijn onze milieutaken overgegaan naar de ODA. Ondanks een aantal opstartproblemen en een aantal nog op te lossen knelpunten draait de ODA nu al redelijk goed. In de komende jaren moet dit echter nog wel beter worden. Door een goede terugkoppeling en regelmatige evaluaties leren we waar verbeteringen mogelijk zijn.

Dimpact

Sinds 2006 zijn wij lid van de coöperatieve vereniging Dimpact. Dimpact helpt ons om de digitale dienstverlening op orde te krijgen. Ook is Dimpact de partij die voor ons (33 gemeenten en groeiende) landelijke ontwikkelingen probeert te vertalen naar een stuk informatievoorziening en bedrijfsvoering. Verder vertegenwoordigt Dimpact ons in overleggen, waarin landelijke afspraken gemaakt worden over het realiseren en invoeren van ontwikkelingen. Te denken valt hierbij aan de informatiehuishouding rond de 3D's, modernisering GBA en het basisstelsel. In 2013 is er een Europese aanbesteding geweest, met als resultaat dat er nieuwe standaard E-suite (pakket van elektronische diensten) is verkregen. Dit maakt dat Dimpact meer en meer naar de rol van coördinatie en inkoop is gegaan.

Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers (ECAL)

Het streekarchief – tegenwoordig Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers (ECAL) – beheert, maakt toegankelijk en stelt archieven beschikbaar van de deelnemende overheidslichamen overeenkomstig de Archiefwet. Daarnaast zorgt het ECAL voor het in stand houden en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord.

Tot nu toe werd de bijdrage aan het ECAL gebaseerd op het aantal inwoners, strekkende meters archief en een bijdrage aan de 'Staringtaken'. De raad heeft op 15 juli 2014 een andere bijdragemethodiek vastgesteld. Uitgangspunt is nu dat de bijdrage aan het ECAL gebaseerd wordt op het aantal over te dragen meters archief. Deze betalingsmethodiek leidt in ieder geval tot meer transparantie.

Muziekschool

Boogie Woogie; het instituut voor kunst en cultuur heeft een bezuiniging van 50% moeten doorvoeren. Dat heeft geleid tot een reorganisatie waarmee frictie- en reorganisatiekosten zijn gemoeid. De daling van de subsidie heeft voorts tot gevolg gehad dat er minder leerlingen dan voorheen geplaatst kunnen worden, waardoor inkomsten (het lesgeld) afnemen. Door de halvering van de subsidie heeft de muziekschool haar muziekonderwijsactiviteiten aangepast. Met ingang van september 2013 verzorgt de muziekschool alleen nog harmonie- en fanfarelessen voor leerlingen uit Oost Gelre. Met ingang van januari 2014 verzorgt Boogie Woogie op basis van de regeling van combinatiefunctionarissen o.a. muzieklessen op de basisscholen in Oost Gelre om de cultuurdeelname van jeugd in Oost Gelre te bevorderen.

Bibliotheek

Ook de bibliotheek heeft net zoals de muziekschool een bezuiniging van 50% doorgevoerd. Ook hier zijn met de reorganisatie frictie- en reorganisatiekosten gemoeid. Door de halvering van de subsidie heeft de bibliotheek eveneens haar aanbod aangepast. Met ingang van 1 januari 2014 is er geen bibliobus meer in de kleine kernen. In plaats van de bibliobus is er nu de BOS (Bibliotheken op scholen) in de kleine kernen. Voorts voert de bibliotheek vanaf 2014 ook de regeling voor combinatiefunctionarissen uit om de leesbevordering en het gebruik van internet binnen onze gemeente te stimuleren. Activiteiten op de basisscholen zoals de ondersteuning van leerkrachten op het gebied van leesbevordering en mediawijsheid alsook het vraaggericht uitvoeren van leesbevorderingsprogramma's.

Voor de nadere uitwerking van de paragraaf verbonden partijen verwijzen wij u naar bijlage 3.

Paragraaf 3 Bedrijfsvoering

Inleiding

We kunnen alleen producten en prioriteiten binnen de programma's realiseren met een effectieve en efficiënt werkende organisatie. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Of we de verschillende programma's succesvol kunnen uitvoeren is dan ook in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

De paragraaf Bedrijfsvoering heeft een expliciete relatie met het programma Bestuur en dienstverlening. De scheiding die we hier trekken is dat het programma zich inhoudelijk vooral richt op de relatie tussen de burger en de gemeente. Deze paragraaf richt zich op de reguliere operationele kaders voor de bedrijfsvoering.

De operationele kaders hebben betrekking op huisvesting, communicatiebeleid, personeelsbeleid, integriteitsbeleid, informatisering en automatisering en planning & control. In deze paragraaf gaan we in op de ontwikkelingen die aan de orde zijn binnen de bedrijfsvoering.

We gebruiken het SLIM blokje om de actuele ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor onze organisatie in beeld te brengen en in samenhang te zien. De letters staan voor **S**trategie, **L**ean, **I**&A en **M**ensen.

Huisvesting

In het coalitieakkoord van 2014 is ten aanzien van onze huisvesting uitgesproken dat er een passende huisvesting moet komen. Dit zal uiterlijk in 2015 gerealiseerd moeten zijn. De voorbereidingen om te komen tot passende huisvesting voor bestuur en medewerkers zijn inmiddels gestart.

In het tweede en derde kwartaal van 2014 heeft de publiekshal een herinrichting / verbouwing ondergaan ten behoeve van de arbo-technische omstandigheden en de veiligheid van de medewerkers van de beide balies. Hierbij is tegelijkertijd aandacht geweest voor een verbetering van de dienstverlening aan onze burgers.

Communicatie in het hart van beleid

Communicatie in het hart van beleid is een uitgangspunt van Factor C, opgesteld door de Academie voor Overheidscommunicatie. Het is een methodiek die aansluit bij andere relevante partijen in ons netwerk waar het gaat om beleids- en communicatieprocessen. Wij laten ons hier door inspireren, maar gaan nog een stap verder. Waar het initiatief voor beleid vaak vanuit de overheid kwam proberen wij steeds meer de inwoners uit te dagen om met initiatieven te komen en de aanzet te geven voor nieuw beleid. Dit is een beweging van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie. Onze communicatie past zich daar bij aan.

Wij stimuleren die beweging vanuit een modern ingerichte organisatie. Een organisatie die snel kan schakelen, zich flexibel opstelt en meegaat met de veranderende samenleving. Een organisatie die zich in kan leven in de mening van haar inwoners en openstaat voor nieuwe ideeën. Een organisatie die vooral kijkt naar kansen en mogelijkheden. Communicatie is hierin het sleutelwoord, zowel intern tussen medewerkers als naar de inwoners. Medewerkers krijgen hierin ondersteuning en begeleiding op maat.

Verantwoordelijkheid terugleggen in de samenleving betekent ook iets voor de verantwoordelijkheid in communicatie. Het zal steeds vaker voorkomen dat wij niet leidend zijn in de communicatie, dat de verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemers ligt. Dat wij hen daarin alleen faciliteren, adviseren en ondersteunen. Dat we de regie loslaten, wat overigens niet betekent dat we voor onze verantwoordelijkheid weglopen. Dat zal even wennen zijn, maar hoort bij het leerproces van een veranderende samenleving die steeds meer zelf de verantwoordelijkheid neemt voor haar leefomgeving.

Personeelsbeleid

De rol van onze gemeentelijke organisatie is sterk aan het veranderen. Wij komen vanuit een situatie waarin de gemeente op heel veel terreinen het beleid bepaalde en dit ook uitvoerde. Geleidelijk aan werd daar inspraak van onze inwoners en burgerparticipatie aan toegevoegd. Deze ontwikkeling zet zich nu door naar overheidsparticipatie. Bij overheidsparticipatie nemen inwoners de verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving en elkaar. Het is niet de overheid die oplossingen bedenkt en zorgt voor de uitvoering, maar de inwoners doen dat zelf. De overheid sluit aan bij wat er in de samenleving speelt, denkt mee, faciliteert en ondersteunt initiatieven.

Bij de verdere opzet van de drie decentralisatietaken (AWBZ, jeugdzorg en participatiewet) is het thema participatiesamenleving ook zeer actueel. We willen op een creatieve- en innovatieve manier mensen en middelen bij elkaar brengen. We moeten de nieuwe taken immers met minder geld op een juiste manier uitvoeren.

Deze veranderende rol stelt andere eisen aan bestuur management en medewerkers.

Vanuit deze visie ontwikkelt zich onze organisatie en medewerkers.

Wij hebben de uitgangspunten voor onze organisatie - onze visie - vastgelegd in het zogenaamde SLIM blokje. De letters SLIM staan voor:

- Strategie
- Lean (gestroomlijde werkprocessen)
- I&A (informatisering en automatisering)
- Mensen

Systematisch versterken wij op deze vier fronten onze bedrijfsvoering. Vanuit visie en strategie verlenen we diensten aan de inwoners. Dit moet efficiënt, effectief en klantgericht zijn. Onze werkprocessen bekijken we volgens de Lean-principes. Vervolgens zetten we de juiste ICT-middelen in. Last but not least kijken we naar de kwantitatieve en kwalitatieve inzet van onze medewerkers.

Zo is er een nauwe samenhang tussen de vier elementen uit het SLIM blokje.

Het personeelsbeleid richt zich op de veranderende rol van onze organisatie en van onze medewerkers. Deze nieuwe rol vraagt namelijk om andere competenties van onze medewerkers. Tegelijkertijd moet het invullen van de participatiesamenleving nog verder vorm krijgen en is hiervoor geen blauwdruk beschikbaar. We gaan al werkende weg ervaring opdoen en nieuwe vormen inzetten. Want als we blijven doen wat we deden, dan krijg je ook niets nieuws. Dit vraagt om lef en durf. In het profiel van een publieke professional staan vaardigheden die nodig zijn om de nieuwe rol in te vullen. Denk aan een grote mate van taakvolwassenheid en authenticiteit om naar bevind van zaken te kunnen en durven handelen. Dit in tegenstelling tot handelen volgens protocollen en handleidingen of functiebeschrijvingen.

Om de participatiesamenleving verder vorm te geven, bieden we onze medewerkers ook in 2015 verschillende activiteiten aan.

- We organiseren bijeenkomsten waarbij we kennis van binnen of buiten onze organisatie delen.
- We organiseren een workshop voor de nieuwe publieke professional.
- De groep Ynnovators die in 2014 zijn gestart faciliteren we verder; zij kunnen bijeenkomsten begeleiden in de samenleving op de wijze zoals de veranderende tijden dat vereist.
- We gaan verder met de individuele ontwikkeling van medewerkers; tijdens de HRM-gesprekken (2 tot 3 per jaar) bespreken medewerker en leidinggevende dit.
- We zetten de digitalisering en het zaakgericht werken verder in en bieden daarvoor ook scholing/training aan.

Waar mogelijk gaan we door met onze deelname aan "ervaarjebaan" in 2015. Ook blijven we mensen inzetten vanuit de SDOA, de zogenaamde werkervaringsplaatsen. Dit zijn regelingen voor jongeren tot 27 jaar. We hebben weinig mobiliteit binnen ons personeelsbestand, maar op deze manier kunnen we toch "nieuw elan" binnenhalen. Zo kunnen we eveneens een bijdrage leveren aan het vergroten van kansen voor jongeren.

Samenvattend: Wij willen een organisatie zijn waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen. Ruimte geven voor eigen verantwoordelijkheid en het ontwikkelen van professionaliteit zijn nodig om de participatiesamenleving verder vorm te geven.

Integriteit

We hebben in Oost Gelre de kernwaarde 'Eerlijk'. Dit sluit aan bij het onderwerp Integriteit. Integriteit wordt jaarlijks op de raadsagenda geplaatst. Ook in de ambtelijke organisatie en binnen het college wordt regelmatig over integriteit gesproken. De overheid dient een integriteitsbeleid te voeren, dat op het bevorderen van goed ambtelijk handelen is gericht en dat in ieder geval aandacht besteedt aan het integriteitsbewustzijn en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie. Integriteitsbeleid is een vast onderdeel van het personeelsbeleid, door integriteit in functioneringsgesprekken en werkoverleg aan de orde te stellen en door scholing en vorming op het gebied van integriteit. We houden elkaar hierbij scherp.

Sinds 2014 hebben we een opgeleide integriteitscoördinator. Uiteraard krijgt integriteit ook systematisch aandacht in onze jaarstukken. Ook transparantie is belangrijk. We moeten als overheid laten zien wat we doen. Dit geldt ook voor bestuurders. Daarom zijn de declaraties van collegeleden opvraagbaar.

Informatiemanagement

De inspanningen op het terrein van Informatiemanagement worden vooral gevoed vanuit het Informatiebeleidsplan, de ontwikkeling van de dienstverlening (zaakgericht werken, digitaal loket) en landelijke ontwikkelingen zoals 3D's, overheidsparticipatie, privacy discussie, etc. Hierin hebben en worden diverse randvoorwaarden opgenomen om de dienstverlening aan de burger en de interne organisatie verder te verbeteren en om (landelijke) ontwikkelingen op een kwalitatief hoogwaardige en bedrijfsmatige manier te kunnen realiseren. Gezien deze ontwikkelingen werken we in 2015 verder aan de afstemming van deze ontwikkelingen op de bedrijfsvoering.

Om één en ander in goede banen te leiden en af te stemmen op de dienstverlening, pakken we de doorontwikkeling en nieuwe ontwikkelingen projectmatig op. Naast deze manier van werken, is een goed functionerende ICT-infrastructuur van essentieel belang en dat we streven naar de noodzakelijke standaardisatie en harmonisatie binnen onze organisatie. De basisinrichting is van goed niveau.

Doordat de gemeentelijke organisatie de komende jaren volop in beweging is moeten we keuzes maken. Deze keuzes vertalen zich in het zoveel mogelijk afstemmen van de middelen en mogelijkheden op wensen en behoeften van bestuur, ambtelijk apparaat, burgers en bedrijven. De informatiehuishouding moet zich in 2015 en de daarop volgende jaren dan ook verder ontwikkelen. Dit kost tijd en geld. Grofweg zullen de inspanningen zich gaan richten op:

- Het verder digitaliseren en automatiseren van de bedrijfsvoering. Hierdoor kan de gemeentelijke organisatie effectiever, efficiënter en professioneler werken (meer doen met hetzelfde aantal mensen)
- Het koppelen van de interne gemeentelijke informatievoorziening aan de:
 - landelijke informatievoorziening (denk hierbij aan het Nationaal UitvoeringsProgramma);
 - informatievoorziening van derden (bijvoorbeeld SDOA, Hameland, ODA en ketenpartners waar een relatie mee is of komt binnen de 3D's).
- De (digitale) dienstverlening zodanig faciliteren dat de dienstverlening richting de burgers, bedrijven, verenigingen en instelling op elk gewenst moment en plek kan plaatsvinden.
- Het veilig kunnen vastleggen en uitwisselen van informatie.
- Het in stand houden van een goede, flexibele en stabiele informatiehuishouding.

Informatieveiligheid

De Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het op orde hebben van hun informatieveiligheid. Deze verantwoordelijkheid gaat verder dan de eigen organisatie en geldt voor de hele gemeentelijke branche. Burgers en bedrijven, maar ook de ketenpartners, verwachten dat hun gegevens bij gemeenten in veilige handen zijn.

Een veilige en betrouwbare informatievoorziening is daarom van essentieel belang voor de effectiviteit van alle processen. De gemeente maakt deel uit van de informatiemaatschappij: daar liggen kansen om maatschappelijke problemen van de participatiesamenleving op te lossen, de dienstverlening aan burgers en bedrijven te verbeteren en effectief te handhaven. De informatiemaatschappij brengt ook risico's met zich mee. De gemeente verliest het vertrouwen van de samenleving als informatie wordt misbruikt.

De Gemeenten hebben eind november 2013 ingestemd met de Resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente' Met het aannemen van deze resolutie hebben alle gemeenten zichzelf verplicht om werk te maken van informatieveiligheid doordat:

- informatieveiligheid onderdeel is van de collegeambities 2014-2018;
- informatieveiligheid is opgenomen in de portefeuille van de wethouder (R. Hoitink);
- verankering van informatieveiligheid op de gemeentelijke agenda, waarbij het college de gemeenteraad informeert. Dit gebeurt door een paragraaf "informatieveiligheid" in het jaarverslag.

Vanuit de behoefte van gemeenten om gezamenlijk op te trekken op het informatie-beveiligingsvlak, is de IBD (Informatiebeveiligingsdienst) opgericht op initiatief van VNG en KING. Aanleiding hiervoor vormen enerzijds de leerpunten uit een aantal grote incidenten op het informatie beveiligingsvlak en anderzijds de collectieve keuze van gemeenten voor coördinatie en ondersteuning op het gebied van informatiebeveiliging. IBD is er voor alle gemeenten en richt zich op bewustwording en concrete ondersteuning om gemeenten te helpen hun informatiebeveiliging naar een hoger plan te tillen.

IBD heeft drie doelen t.w.:

1. Het preventief en structureel ondersteunen van gemeenten bij het opbouwen en onderhouden van bewustzijn als het gaat om informatiebeveiliging. Door aansluiting kan er ook specifieke dienstverlening aan onze gemeente plaatsvinden.
2. Het leveren van integrale coördinatie en concrete ondersteuning op gemeente specifieke aspecten in geval van incidenten en crisissituaties op het vlak van informatiebeveiliging (incidentpreventie, incidentdetectie en incidentcoördinatie).
3. Het bieden van gerichte projectmatige ondersteuning op deelgebieden om informatie-beveiliging in de praktijk van alle dag naar een hoger plan te tillen.

De gemeente Oost Gelre heeft zich onlangs bij de IBD aangesloten. Door periodieke controle, organisatiebrede planning én coördinatie wordt de kwaliteit van de informatievoorziening verankerd binnen de organisatie. Het nog in 2014 op te stellen informatiebeveiligingsbeleid en -plan vormt het fundament onder een betrouwbare informatievoorziening.

Specifieke Landelijke ontwikkelingen

Basisregistratie Grootchalige Topografie

Het doel van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is dat de overheid gebruik maakt van dezelfde basisset grootchalige topografie van Nederland. Topografie is de beschrijving van de fysieke werkelijkheid, de dingen die in het terrein fysiek aanwezig zijn. De BGT is een weergave van deze werkelijkheid in een digitaal bestand. Vanuit dit bestand kan de werkelijkheid worden gepresenteerd in de vorm van kaarten. Voor de grootchalige topografie gaat het om kaarten met een schaal van 1:500 tot 1:5000. Op grond van landelijke regelgeving moet de BGT in 2016 een feit zijn.

I-NUP

Gemeenten moeten voor 2015 de basisinfrastructuur voor de elektronische overheid op orde hebben. Dat is nodig om als meest nabije overheid nog beter de beoogde maatschappelijke effecten te realiseren.

Uitgangspunten zijn: betere dienstverlening en minder administratieve lasten. In dat kader is in 2008 het NUP (Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid) vastgesteld.

Voor gemeenten betekent het i-NUP concreet de implementatie van 23 bouwstenen en het nakomen van 19 resultaatafspraken. De bouwstenen en resultaatafspraken zijn noodzakelijk om de basis op orde te brengen en om de dienstverlening aan burgers en ondernemers sneller, beter en efficiënter te maken. Voorbeelden van de bouwstenen zijn de voorzieningen voor de berichtenbox van MijnOverheid, het gemeentelijk 14+netnummer en het Stelsel van Basisregistraties

Welk kanaal de burger ook kiest, hij krijgt steeds hetzelfde betrouwbare antwoord en hij kan de overheid houden aan overheidsbrede kwaliteitsnormen voor afhandeltijd, juistheid en vriendelijkheid. Wij kijken vanuit onze eigen invalshoek naar de invoering van bovenstaande ontwikkeling.

Planning & Control

Grip op uitgaven en inkomsten en resultaten

Traditioneel krijgen de elementen 'beheersen' en 'verantwoorden' binnen planning & control relatief veel aandacht. Ze zijn gericht op het verkrijgen van een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening.

De burger verwacht van ons bestuur dat de beperkt beschikbare middelen zo doelmatig en doeltreffend mogelijk worden ingezet. Adequate sturing is daarbij voorwaardelijk. Om dit te kunnen bereiken werken we continue aan het verbeteren van de informatiewaarde van begroting en bestuursrapportages. Naast financiële informatie verstrekken we niet-financiële informatie in de vorm van prestatie indicatoren en kritische succesfactoren. Via een bestuurlijk dashboard (scorecard) informeren we het bestuur over het realiseren van de gestelde doelen.

We werken ook aan het verbeteren van de leesbaarheid en toegankelijkheid van begroting en verantwoording. Niet alleen voor het bestuur van de gemeente, maar ook voor haar burgers. Zowel vorm als inhoud krijgen daar bij aandacht. We beschrijven de doelen (wat willen we bereiken) zo helder mogelijk en geven aan wat we gaan doen om deze te bereiken. De begroting, tussentijdse (voortgangs)rapportage en het jaarverslag stellen we in digitale vorm ter beschikking.

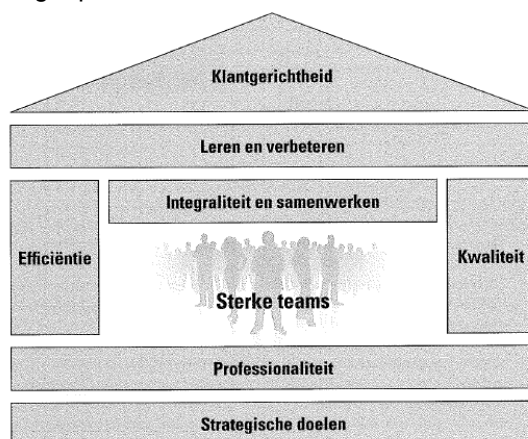
"Beter worden zonder ziek te zijn"

Onze organisatie zal de komende jaren veranderen van een planmatige en sterk productgeoriënteerde organisatie naar een innovatieve organisatie die in staat moet zijn in te spelen op initiatieven vanuit de samenleving. Burgers nemen steeds vaker de verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving en elkaar. De overheid bedenkt niet langer de oplossingen en zorgt voor de uitvoering. De burger verwacht van de overheid dat zij meedenkt en deze initiatieven faciliteert. Deze veranderingen in de rol- en taakverdeling tussen overheid en burgers stelt andere eisen aan bestuur, management en medewerkers en in het verlengde daarvan ook aan de inrichting van ons planning- en controlinstrumentarium. In 2014 werken we verder aan het aanpassen van onze organisatie aan deze nieuwe werkelijkheid.

Lean management

Sinds 2012 zetten we Lean Management in als instrument om de kwaliteit van onze processen te verbeteren. We richten ons daarbij in het bijzonder op het verkorten van doorlooptijden, besparen van kosten en het verhogen van de kwaliteit. Uitgangspunt is dat we onze processen beoordelen vanuit het klantperspectief; we stellen ons voortdurend de vraag hoe we onze processen vanuit de beleving van de klant het best kunnen inrichten.

Een vast projectteam faciliteert de Lean trajecten en medewerkers zijn zelf verantwoordelijk voor het implementeren van de verbetervoorstellen. Ook in 2015 worden weer verschillende bedrijfsprocessen volgens de Lean principes geoptimaliseerd.

Interne beheersing

Wij streven naar een organisatie waar de uit beheersingsoogpunt relevante bedrijfsprocessen continu (en zichtbaar) financieel 'in control' zijn. Het 'in control' zijn houdt in dat we zowel opzet, bestaan als (goede) werking van de beheersmaatregelen vaststellen. De noodzakelijke (verbijzonderde) interne controle is afgestemd op de beschreven risico's en getroffen beheersmaatregelen.

De rapportage van de bevindingen en aanbevelingen is beschikbaar vóór aanvang van de interim controle en controle op de jaarrekening door de accountant.

Onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid

Op grond van artikel 2 van de verordening artikel 213a van de Gemeentewet onderzoekt het college jaarlijks de doelmatigheid van (onderdelen van) organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente. In 2015 voeren we twee doelmatigheidsonderzoeken uit.

Juridische kwaliteitszorg

Met een klein team juristen wordt de organisatie ondersteund bij vragen van juridische aard. Het team is deskundig en laagdrempelig. Door het uitstekende niveau van onze juristen hoeven we niet vaak externe juristen in te huren. Doordat het team laagdrempelig is zorgen we ervoor dat medewerkers makkelijk bij ze binnen lopen. Hierdoor wordt in een vroeg stadium vanuit juridisch oogpunt met een eveneens pragmatische blik geadviseerd over beleid, procedures en andere zaken. Problemen voorkomen is natuurlijk altijd beter dan 'genezen'.

Mediation

Wij geven sterk de voorkeur aan oplossingen door mediation boven oplossingen die via bezwarenprocedures, klachtenprocedures of de juridische weg tot stand komen. Daarom is het mooi dat we over een eigen geregistreerde mediator beschikken. Zij is in staat om gesprekken te leiden tussen diverse partijen en om belangen helder te krijgen. Dit leidt vaak tot mooie oplossingen bij conflicten of belangentegenstellingen.

Wij werken samen in de Mediation Groep Achterhoek+. Binnen deze groep kunnen mediators voor elkaars gemeente ingezet worden.

Bezwarencommissie

Een belangrijk orgaan is de onafhankelijke bezwarencommissie. De bezwarencommissie adviseert het college over bezwaren die binnenkomen. Nadat het advies is gegeven is het belangrijk dat er snel een stuk bij het college komt zodat er een beslissing op bezwaar genomen kan worden. We zijn gewend om bij bezwaren te bellen. Samen met de bezwaarmaker onderzoeken we dan of een bezwaarprocedure voor de bezwaarmaker de beste weg is, of dat er andere oplossingen zijn.

Ombudsman

We hebben al enkele jaren een onafhankelijke gemeentelijke ombudsman die klachten behandelt. De ombudsman komt in beeld als interne klachtenbehandeling tot onvoldoende resultaat leidt. De ombudsman doet elk jaar verslag van zijn werkzaamheden in ons jaarverslag.

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) stelt regels aan de financieringsfunctie van gemeenten en biedt een kader voor de beheersing van de risico's die uit deze functie voortvloeien. Op lokaal niveau is deze regelgeving vertaald in een treasurywet dat door u is vastgesteld. De doelstellingen van de treasuryfunctie zijn:

- Het continu zorgen voor voldoende liquiditeit
- Het minimaliseren van de rentekosten binnen het vastgestelde risicoprofiel
- Het maximaliseren van de renteopbrengsten binnen het vastgestelde risicoprofiel.

Onder risico's verstaan we renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, en koersrisico's. In Oost Gelre zijn alleen eerstgenoemde twee risico's van toepassing.

Ontwikkeling rentepercentage

Renteverwachting CPB				
	2012	2013	2014	2015
Lange rente in %*	1,9	1,9	2,4	

* Bron MEV 2014 van het CPB.

De financiering van onze activa vindt plaats met interne middelen (reserves en voorzieningen, de berekende rente hierover is de bespaarde rente) en met extern aangetrokken geldleningen. De rentelasten van de financieringsmiddelen belasten we intern door aan de diverse producten door middel van de renteomslag. Voor de begroting 2015 houden we 4% rente aan, waarbij we rekening houden met een voordelig geprognostiseerd financieringsresultaat van € 1.458.595 die verwerkt is in de begroting. De komende verwachte financieringsresultaten zijn verwerkt in het meerjarenperspectief.

Kasgeldlimiet (renterisico op korte schuld)

In de wet Fido is een begrenzing opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen, de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet voor 2015 is vastgesteld op 8,5 procent van het begrotingstotaal van € 56.250.779 ofwel € 4.781.316. Bij overschrijding moet de gemeente weer binnen de norm voor het kort geld (<1 jaar) komen door het aantrekken van lang geld (> 1 jaar).

Wij streven ernaar om – binnen de wettelijke grenzen van de kasgeldlimiet – optimaal gebruik te maken van deze financieringsbehoefte, tenzij wij een rentestijging op de kapitaalmarkt voorzien. De voordelen hiervan zijn lagere rentekosten en maximale flexibiliteit in de leningenportefeuille.

Renterisiconorm (renterisico op lange schuld)

De renterisiconorm begrenst de rentegevoeligheid van de vaste schuldpositie van de gemeente. Het renterisico wordt bepaald door de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherzieningen op de vaste schuld. Het percentage voor de risiconorm is volgens ministeriële regeling vastgesteld op 20%. Maximaal 20% van het begrotingstotaal mag dus worden vernieuwd (herfinanciering en/of renteherziening). Doel is dat we onze vaste geldleningenportefeuille zodanig spreiden dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren zijn gespreid.

Renterisiconorm			
	2015	2016	2017
Renteherzieningen	0	0	0
Aflossingen	-8.152.156	-6.648.123	-5.431.808
Renterisico	-8.152.156	-6.648.123	-5.431.808
Vastgestelde renterisiconorm	20%	20%	20%
Renterisiconorm	11.250.156	11.527.101	11.492.149
Toets renterisiconorm			
Renterisico	-8.152.156	-6.648.123	-5.431.808
Renterisiconorm	11.250.156	11.527.101	11.492.149
Ruimte	3.098.000	4.878.978	6.060.341

Tabel 2.5 Renterisiconorm

Uit tabel 2.5 blijkt dat wij voor de komende jaren ruim binnen de gestelde normen blijven

Kredietrisico

Kredietrisico's ontstaan door het verstrekken van leningen en gemeentegaranties. Het treasurystatuut bepaalt dat uitgezette gelden en garanties alleen tot stand komen indien zij een publieke taak dienen. Het uitzetten van gelden wanneer overtollige middelen aanwezig zijn, is toegestaan als zij een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomsten door overmatig risico aan te gaan.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de samenstelling van de verstrekte geldleningen per ultimo 2014, gesplitst naar risicogroep:

Risicogroep	(hypothecaire)zekerheid	Restant schuld in €
1. Woningcorporaties	Ja	30.032.000
2. Instellingen ouderenzorg	Ja	2.278.063
3. Nutsbedrijven		584.824
4. Sport en culturele instellingen		4.602
5. Ambtenaren	Ja	6.039.227

Tabel 2.6 verstrekte geldleningen ingedeeld per risicogroep

De gelden onder 1 tot en met 3 zijn verstrekt voor het verrichten van de publieke taak. De onder 4 verstrekte gelden ondersteunen drie instellingen met een sportief of sociaal-cultureel doel. De geldleningen aan ambtenaren zijn verstrekt op grond van de destijds bestaande hypotheekregelingen.

Financieringsbehoefte

Naar verwachting is er eind 2015 geen liquiditeitsoverschot. Investeringsfinancieringen financieren we eerst uit eigen middelen voordat externe financiering plaatsvindt.

Leningenportefeuille

Het volgende overzicht vermeldt de omvang, het verloop en de gemiddelde rente van de opgenomen geldleningen voor de financiering van gemeentelijke taken:

Leningenportefeuille (inclusief mutaties)	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2015	35.474.345	3,18%
Reguliere aflossingen in 2015	8.182.156	
Stand per 31 december 2015	27.292.189	

Tabel 2.7 Leningenportefeuille

Rentevisie 2015

In deze programmabegroting voor 2015 gaan we voor zowel de rente over de eigen financieringsmiddelen als over nog aan te trekken externe financieringsmiddelen uit van een rentepercentage van 4%. De ontwikkeling van de rente is niet of nauwelijks te voorspellen. Op basis van concept-MEV 2014 van het Centraal Planbureau zien wij voor het eerst in drie jaar een lichte stijging voor wat betreft de rente. Echter is deze beperkt en komt de rente lager uit dan het door ons gehanteerde percentage. Gelet op de grilligheid van de financiële markten en de concept MEV is dit voor ons reden het huidige percentage niet te wijzigen.

Bespaarde rente

In 2015 realiseren we een rente van eigen financieringsmiddelen (bespaarde rente) van € 1.197.812. Deze inschatting baseren we op de algemene reserve (€ 29.945.291, stand 01-01-2015) welke belegd is. We hebben gerekend met een rentepercentage van 4%.

Relatie met paragraaf weerstandsvermogen

Rentes van langlopende geldleningen kunnen fluctueren. Om deze fluctuaties op te kunnen vangen houden we in het weerstandsvermogen rekening met een fluctuatie van 0,25%.

Paragraaf 5 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Wij hebben ongeveer 620 ha. aan openbare ruimte en 37 gebouwen in beheer. Een belangrijk onderdeel van onze begroting richt zich op het onderhoud aan de openbare ruimte en de gebouwen. Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is goed beheer noodzakelijk. Gelet op de omvang van de te beheren kapitaalgoederen legt deze continue taak een substantieel beslag op de budgettaire middelen.

Wegen

In het wegenbeleidsplan 2008-2012 is het onderhoudsniveau voor asfalt en elementen (tegels, klinkers) opgenomen. Het niveau voor asfalt en elementen is het referentieniveau R (landelijk basisniveau volgens de CROW). Vanwege de bezuinigingen op het onderhoudsbudget is het onderhoudsniveau voor elementen in 2009 verlaagd naar R- (onder het landelijk basisniveau). In 2014 staat het opstellen van een nieuw wegenbeleidsplan op het programma. Met behulp van de jaarlijkse visuele wegininspectie, de vastgestelde onderhoudsniveaus en het beheerprogramma stellen we jaarlijks het onderhoudsprogramma op. Hierbij vindt afstemming plaats met andere disciplines zoals riolering, groen en ruimtelijke ontwikkelingen om kapitaalvernietiging te voorkomen. Daarnaast zijn er wegen die vervangen (rehabilitatie/reconstructie) moeten worden. Deze zijn opgenomen in het programma voor nieuw beleid.

Areaal

De wegbeheerder is geïnteresseerd in oppervlakten en niet in weglengten. Onderhoud is namelijk gebaseerd op oppervlakten. Weglengten geven uiteraard wel een indruk van het beschikbare areaal. Het areaal, volgens het beheerprogramma, bedroeg per 1-7-2013:

Verhardingstype	Oppervlak in m ²	% van totaal
Verhard: asfalt	1.270.406 m ²	49%
Verhard: elementen	1.055.296 m ²	40%
Onverhard	277.768 m ²	11%
Totaal	2.603.470 m ²	100%

Ten opzichte van 1-7-2013 is het totale areaal met 0,4% toegenomen.

De totale lengte van het wegennet dat bij de gemeente in beheer is, is ongeveer 405 km. Daarvan is ongeveer 105 km onverhard. Ongeveer 140 km ligt binnen de bebouwde kom.

Kwaliteit wegennet

In augustus 2013 is de laatste visuele inspectie uitgevoerd.

Financiën

Met het opstellen van een nieuw beleidsplan Wegen is een start gemaakt. Vaststelling zal geschieden in eerste helft 2015 door de gemeenteraad. Daarin komt het aspect financiën uitgebreid aan bod. Gezien de komst van een nieuw beleidsplan en de huidige staat van de wegen passen we het budget voor 2015 niet aan, behalve de prijsindexering en de areaaluitbreidingen.

Alleen onderhoud is niet voldoende; we moeten ook wegen vervangen. Naast de budgetten voor onderhoud moeten we jaarlijks investeren in vervanging van wegen.

De boekwaarde van wegen bedraagt per 1 januari 2015 € 16,2 miljoen wat resulteert in een bedrag van € 1,6 miljoen aan kapitaallasten. In de begroting 2015 hebben we voor onderhoud wegen een bedrag geraamd van € 648.000.

Riolering

De basis voor het rioolbeheer vormen het beheerpakket, de voortdurende inspecties, de meldingen van burgers en bedrijven en het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het GRP beschrijft de noodzakelijke activiteiten om de riolering op een acceptabel niveau te houden en aan de wettelijke eisen te laten voldoen. Ook beschrijft het de kosten die hiermee gepaard gaan en de consequenties voor de rioolheffing. De kosten van riolering bestaan uit jaarlijkse onderhoudsuitgaven, de kapitaalslasten en uit investeringen die we opnemen in het programma voor nieuw beleid. In september 2011 heeft u het geactualiseerde (verbrede) gemeentelijk rioleringsplan 2011-2015 vastgesteld. Hiermee werken we verder aan het beschermen van onze volksgezondheid, het behouden van droge voeten en het bereiken van een goede waterkwaliteit. Dit doen we in goed overleg met onze waterpartner waterschap Rijn en IJssel. In 2015 bereiden we het GRP 2016-2020 voor.

Het GRP 2011-2015 spreekt zich uit om achterstallig onderhoud zoveel mogelijk in te lopen. Dit gaat in 2015 zijn beslag krijgen. Ook geeft het GRP aan dat de basisgegevens van onze riolering van onvoldoende kwaliteit zijn. In de afgelopen jaren hebben we de eerste stappen daarin gezet. In het GRP 2016-2020 zal hier opnieuw aandacht voor nodig zijn.

In 2015 werken we opnieuw verder aan het intensiveren van de structurele samenwerking met het waterschap Rijn en IJssel. Ook werken we samen met de 10 Achterhoekse gemeenten aan de BAW (Bestuurs Akkoord Water) doelen. Om de samenwerking in de afvalwaterketen tussen het waterschap, onze gemeente en de gemeente Winterswijk te borgen is een AWT (Afvalwaterteam) in oprichting. In 2015 wordt duidelijk of en zo ja hoe we deze formaliseren. Alles met het doel om de stijging van de kosten te verminderen de kwaliteit te verhogen en de kwetsbaarheid te verlagen.

De boekwaarde van rioleringswerken bedraagt per 1 januari 2015 € 26 miljoen, met aan kapitaallasten € 2,1 miljoen. Het jaarlijks onderhoud heeft een omvang van € 460.000, de inkomsten voor rioolrecht zijn geraamd op € 2.400.000. De reserve bedraagt per 1 januari 2014 € 10 miljoen, dit bedrag is nodig om toekomstige investeringen vanuit het GRP te financieren.

Kengetallen:

Omschrijving	2014	2015
Vrijvalriolering	200.661 m1	210.787 m1
Kolken	12.750 stuks	12.750 stuks
Drainageleiding	2.810 m1	3.100 m1
Lijngoten	2.053 m1	2.518 m1
Drukunits	703 stuks	711 stuks
Drukunitsleiding	209.000 m1	209.000 m1
Gemaalunits	27 stuks	27 stuks
Gemaalunitpersleiding	6.380 m1	6.380 m1
Bergbezinkvoorzieningen	9 stuks	9 stuks
IBA's	25 stuks	28 stuks

Openbaar groen en water

Met de invoering van het beeldbestek in 2013 is het gewenste beeld van het openbaar groen vastgesteld. (In de praktijk maakt ook het oppervlaktewater deel uit van het openbaar groen).

Hierbij staan niet de frequenties en maatregelen van het beheer centraal maar de vooraf afgesproken beeldkwaliteit. Het beeldbestek is in goed overleg met Hacron Groen tot stand gekomen. Dit komt de rol van beide organisaties ten goede. De gemeente als regievoerder en Hacron Groen als uitvoerende partij. De beheerkwaliteit wordt binnen een bepaalde bandbreedte uitgevoerd; pieken en dalen zullen praktisch niet meer voorkomen.

In 2015 zullen we verder inzoomen op beleving en beeld. Dat wil zeggen dat we met beplanting meer accenten willen leggen op bijzondere locaties.

In 2014 is de Bomenwacht, een zeer concreet voorbeeld van burgerparticipatie, opgezet.

De burgerparticipatie in het openbaar groen zal echter nog verder uitgewerkt worden. De afstemming met Hacron Groen, waarmee een meerjarig contract is afgesloten is daarbij noodzakelijk. Samen zullen we de kaders moeten vaststellen over de inzet van inwoners en organisaties in het openbaar groen.

De communicatie met de inwoners wordt verder geprofessionaliseerd. Meldingen van inwoners worden snel en effectief afgehandeld. Hacron Groen speelt daarbij als aannemer een belangrijke rol. Ook in de vorm van toezicht en schouw willen we de inwoners betrekken. In 2015 zijn de inwoners beter bewust van een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Uit het Bomenplan, door de raad vastgesteld in 2013 worden enkele projecten concreet uitgevoerd zoals de pilot 'nieuwe bermstructuren'.

De kengetallen voor groen zoals die zijn opgenomen in het beheerplan:

Aantal bomen	38.000	st
Oppervlakte bos, houtsingels en wallen	43	ha
Oppervlakte bosplantsoen	18	ha
Oppervlakte heesterbeplanting	24	ha
Oppervlakte gazon	29	ha
Oppervlakte ruw gras (excl. bermen)	40	ha
Oppervlakte hagen	2,6	ha

Openbare Verlichting

Bij vervanging van masten en armaturen maken wij een duurzame en energiebewuste keuze. Een start met het opstellen van een beleidsplan is in 2014 gemaakt. Vaststelling zal in 2015 door de gemeenteraad geschieden. Het plan geeft aan hoe we met het beheer en onderhoud en de aanleg van de openbare verlichting willen omgaan. We gaan terughoudend om met het uitbreiden van het areaal.

Civieltechnische kunstwerken

Voor het onderhoud van civieltechnische kunstwerken (zoals bruggen en complexe duikers) hebben wij een beheerplan. In 2014 staat de actualisatie van het beheerplan op het programma. In dit beheersplan is een onderhoudsregime opgenomen. Daarbij maken we verschil tussen jaarlijkse onderhoudskosten en de uitgaven voor groot onderhoud en vervangingen.

Speelvoorzieningen

Jaarlijks wordt een onafhankelijke veiligheidsinspectie uitgevoerd naar de speeltoestellen en de directe omgeving. Maandelijks vinden veiligheid en functionaliteit inspecties van de speelvoorzieningen plaats. De geconstateerde gebreken worden direct hersteld zodat de toestellen aan het Attractiebesluit voldoen. De afdeling ROB zorgt voor het principe 'veilig en schoon'. De afdeling Welzijn bepaalt het beleid ten aanzien van speelvoorzieningen.

Gemeentelijke gebouwen

Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is ook hier goed beheer noodzakelijk. Deze 37 gebouwen kunnen grofweg onderverdeeld worden in gebouwen voor eigen gebruik en gebouwen verhuurd aan derden. We beheren deze gebouwen volgens een meerjarenonderhoudsplan, als zodanig grotendeels verankerd in de meerjarenbegroting. Het kwaliteitsniveau dat we hanteren is functioneel, sober en duurzaam. Verder hanteren we de regierol en wordt de uitvoering van het beheer door derden gedaan.

Voor zover bekend zijn er geen financiële consequenties t.a.v. het beleidskader. De benodigde budgetten zijn in de begroting opgenomen. Voor een paar gebouwen is het onduidelijk wat er in de toekomst mee gaat gebeuren. Hierdoor stellen we uit oogpunt van beheer gewenste vervangingen uit. De beheersplannen zijn door NIBAG begin 2014 geïndexeerd. De financiële uitwerking is de grondslag voor de onderhoudsbudgetten.

Financiële uitwerking: Aan onderhoud gebouwen is voor 2015 een bedrag geraamd van € 857.000. De reserve groot onderhoud gebouwen bedraagt per 1 januari 2015 € 774.000.

Kengetallen

De kengetallen voor gemeentelijke gebouwen zoals opgenomen in de meerjarenonderhoudsplaning betreffen 37 gebouwen (locaties) met een totaal BVO van 26.278 m² in onderhoud

Bestaande uit:

- 4 gebouwen voor eigen personeel (inclusief serviceteam)
- 2 brandweerkazernes
- 5 gebouwen voor sport (verenigingen)
- 3 gebouwen voor recreatie (hertenkampen etc.)
- 1 bibliotheek
- 5 gebouwen voor multifunctioneel gebruik
- 3 kinderdagopvang/peuterspeelzaal
- 5 woningen
- 2 muziekkoepeles
- 1 muziekschool
- 3 overige (monumentale) gebouwen (stadstoren, stadsboerderij en dodenhuisje alg. begraafplaats)
- 3 slooppanden
- 4 kunstwerken + overig

Afschrijvingen

De gemeente hanteert voor de vervangingsinvesteringen het beleid volgens de nota afschrijvingenbeleid.

Paragraaf 6 Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf geeft de visie op het grondbeleid om de doelstellingen uit de programma's te kunnen realiseren. Transparantie van het grondbeleid is voor u om meerdere redenen belangrijk. Door het grote financiële belang, de risico's en in relatie tot de te halen doelstelling. Via het grondbeleid kunnen we beleidsvoornemens invullen. Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze van uitvoering van het grondbeleid en de actuele situatie van de grondexploitatie.

Grondbeleid

Grondbeleid is een sturingsinstrument, geen doel op zichzelf maar gereedschap om andere doelen te bereiken. Dit kunnen doelen zijn op het gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting of economie. In de nota grondbeleid is vastgelegd hoe wij het grondbeleid vorm wil geven. Kernbegrippen zijn: regie voeren, ten dienste van gemeentelijk beleid, verantwoorde risico's. Inmiddels hebben wij de nota grondbeleid herzien en zal in het najaar 2014 aan de raad worden voorgelegd.

Actuele stand van zaken

In het begrotingsjaar 2015 zijn de volgende complexen onderhanden:

Groenlo

- Complex Brouwhuizen: bij dit complex is er samenwerking met private partijen. Bestemmingsplan is in 2009 vastgesteld. Ons aandeel is in kwantitatieve zin beperkt van omvang evenals de daaruit voortvloeiende financiële risico's. Wel geven de ontwikkelaars aan dat het oorspronkelijk geplande volume niet meer haalbaar lijkt. Wij zijn in overleg over deze ontwikkeling.
- Complex De Woerd: het bestemmingsplan is vastgesteld in 2010. Het geplande aantal woningen bedraagt 30. Verwacht resultaat is nihil. Kavelverkoop is gestart eind 2010. De belangstelling is tot op heden gering. Inmiddels is besloten het plan wat anders vorm te geven. Meer differentiatie in kavels en een geringer aantal kavels.
- Complex Beltrumsestraat / Houtwal: De woningbouwvereniging heeft plannen voor de locatie Houtwal. De locatie Beltrumsestraat blijft de locatie van een supermarkt.
- Lichtenvoordseweg / Lievevelderstraat: nadat de beoogde zorginstelling failliet is verklaard zijn met LBA de mogelijkheden verkend. Dit heeft geleid tot de afspraak met LBA voor een drietal woonkavels.

Lichtenvoorde

- Complex Flierbeek fase 2: uitgifte particuliere kavels verloopt goed. De uitgifte van projectmatige woningbouw is in het 2^e kwartaal 2012 begonnen. De markt voor dit type is beperkt. De ontwikkelaars zijn aan het bezien of woningen in een goedkoper segment kunnen worden ontwikkeld. Dat heeft ook gevolgen voor de gemeentelijke grondopbrengst. Zodra hier duidelijkheid over komt, informeren wij u.
- Complex Flierbeek fase 3: Voorlopig wordt de grond niet uitgegeven. Momenteel wordt de grond ten behoeve van biomassa verpacht.
- Complex Eschpark: inmiddels wordt voor het totale gebied naar een andere invulling gekeken.
- Industrierrein Lindebrook: Gelet op de economische situatie wordt verwacht dat de doorlooptijd toe zal nemen. Verwachte oplevering 2020.
- Complex Nieuwmarkt: dit is een private ontwikkeling. In de visie Dijkstraat e.o. is opgenomen dat de 3e fase ook in delen kan worden aangepakt. De economische omstandigheden zijn hiervoor echter nog steeds ongunstig.
- Voormalig Gezondheidscentrum: Momenteel wordt onderzocht om hier een bouwmarkt te realiseren. Het betreft de verplaatsing van een bouwmarkt uit één van de kleine kernen. De onderhandelingen zijn in een ver gevorderd stadium.

Lievevelder

Complex Engelse Schans: bestemmingsplan vastgesteld in 2009. De verlaging van de grondprijzen heeft voor een opleving van de belangstelling gezorgd. Er zijn nog 3 kavels te koop. Het verwacht resultaat is nihil en de oplevering wordt verwacht in 2018.

Vragender

Complex Eschrand: Bouwrijp maken is gestart in februari 2013. Het totaal te verkopen kavels bedraagt 18. Hiervan zijn er inmiddels 7 verkocht en 1 is er optie. Om de verkoop te bevorderen zijn het afgelopen jaar de grondprijzen verlaagd. De oplevering wordt verwacht in 2018 en verwacht resultaat negatief € 245.000.

Harreveld

Complex Looweg: Verwacht resultaat € 12.000 negatief, oplevering verwacht in 2016.

Mariënvelde

Complex de Boog: Verwacht resultaat € 4.000 negatief, oplevering verwacht in 2016.

Zieuwent

Complex voormalig Welkoop

De verwachting is dat in 2015 met de definitieve ontwikkeling wordt gestart.

Reserveringen voor risico's grondexploitatie

In de staat van reserves en voorzieningen voor het jaar 2015 zijn ter afdekking van de risico's van grondexploitaties reserves/ gevormd (stand na resultaatbepaling 2013):

- bestemmingsreserve grondexploitatie € 563.270
- voorziening planschades € 38.506

In totaal is voor de afdekking van risico's voor grondexploitatie een reserve/voorziening gevormd van € 602.000 hetgeen beperkt is ten opzichte van de door de raad vastgestelde maximale niveau van € 2 miljoen. Kijken wij naar het totaal van de boekwaarden van de complexen circa € 11 miljoen (exclusief de Laarberg) en het verwachte resultaat op de complexen is er voor ons geen reden om de bestemmingsreserve thans te verhogen door een toevoeging vanuit de algemene vrij besteedbare reserve. Daarbij komt dat de verwachting voor de komende jaren is dat niet of nauwelijks nieuwe complexen in ontwikkeling zullen worden genomen.

Overige gronden

De boekwaarde per 1 januari 2015 bedraagt € 717.000.

Afsluiting complexen

Er vindt gefaseerd afronding van projectfasen plaats. Nadat deelfases in een complex gereed zijn volgt meteen de administratieve afhandeling, waardoor winstneming mogelijk is. Een en ander conform de nota grondbeleid.

Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde in €	Verwacht resultaat in €	Verwachte oplevering
<i>In exploitatie</i>			
Brouwhuizen	€ 1.741.703	nihil	pm
De Woerd	€ 2.467.827	nihil	2022
Beltrumsestraat/Houtwal	€ 22.955	nihil	pm
Lichtenvoordseweg / Lievevelderstraat	€ 286.899	nihil	pm
Flierbeek fase 2	-/-€ 196.101	-/- € 1.000.000*	2020
Flierbeek fase 3	€ 2.682.715	€ 1.000.000	pm
Lindebrook	€ 3.237.118	nihil	2020
Eschrand Vragender	€ 831.686	€ 245.000	2018
Looweg Harreveld	€ 109.427	€ 12.000	2016
De Boog Mariënvelde	€ 22.764	€ 4.000	2016
Engelse Schans Lievevelder	-/-€ 26.391	nihil	2018
Totaal	€11.180.602	€ 261.000	

Tabel 2.9 Prognose grondexploitatie

*-/- = winst

Paragraaf 7 Lokale Heffingen

De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen een belangrijk onderdeel van onze algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht lokale heffingen

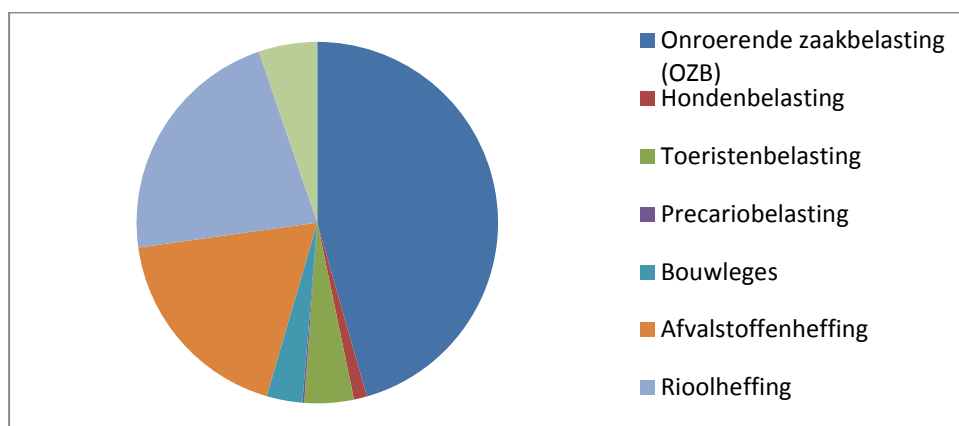
De lokale heffingen bestaan uit belastingen en retributies. De belastingen moeten de algemene uitgaven van de gemeente dekken en zijn in principe vrij besteedbaar. De retributies; die kosten dekken die wij maken voor individuele dienstverlening aan de burger (bijvoorbeeld rioolheffing en afvalstoffenheffing), zijn dus niet vrij besteedbaar.

In de begroting 2015 hebben wij de begrote bedragen opgenomen voor de heffingen. Ter vergelijking zijn ook de cijfers van de jaarrekening 2013 en de begroting 2014 vermeld.

Omschrijving	Jaarrekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Onroerende zaakbelasting (OZB)	5.072.073	4.930.222	4.985.618
Hondenbelasting	123.147	126.000	127.890
Toeristenbelasting	467.580	476.000	483.140
Precariobelasting	18.042	15.000	18.000
Bouwleges	410.965	400.000	350.000
Afvalstoffenheffing	1.979.160	1.994.409	2.000.000
Rioolheffing	2.459.195	2.500.000	2.400.000
Marktgeden	9.930	10.176	6.621
Overige leges	563.046	589.343	569.815
Totaal	11.103.138	11.041.150	10.941.084

Tabel 2.10 Gemeentelijke heffingen voorgaand, huidig en volgend jaar

De lokale heffingen maken een belangrijk deel uit van de inkomsten van de gemeente. In het begrotingsjaar 2015 zal 16% van de inkomsten van de gemeente Oost Gelre afkomstig zijn uit lokale heffingen.

Grafiek 1 Opbouw lokale heffingen 2015

Tarieven beleid

Voor diverse lokale heffingen gelden wettelijke voorschriften, bij retributies geldt dat de opbrengst maximaal 100% van de kosten mag bedragen. Voorbeelden hiervan zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de overige lokale heffingen mogen de opbrengsten van de totale legesverordening de kosten niet overschrijden.

Algemene uitgangspunten

Onze retributies zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid. De tarieven van de lokale heffingen worden jaarlijks gecorrigeerd met het inflatiepercentage. Voor het jaar 2015 gaan we uit van een inflatiecorrectie van 1,5%.

Kostendeekkende tarieven

Voor de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing geldt het uitgangspunt van 100% kostendeekkend, inclusief omzetbelasting. De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing stellen we jaarlijks vast op basis van de verwachte kosten. De werkelijke kosten kunnen dus afwijken. Bij het samenstellen van de jaarrekening moet blijken of de heffingen correct zijn vastgesteld en verrekenen we eventuele verschillen. Deze verschillen nemen we bij de eerstvolgende begroting mee in de berekening van de voorgestelde tarieven voor dat begrotingsjaar. De definitieve tariefvoorstellen voor belastingen, leges en heffingen worden u in december 2014 ter vaststelling aangeboden.

Ontwikkeling van de diverse lokale heffingen

Onroerende zaakbelasting

Onze belangrijkste autonome inkomstenbron is de onroerende zaakbelasting (OZB). De waarde van het onroerend goed vormt de basis voor de belastingheffing. De hoogte van de OZB berekenen we naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Voor de OZB stellen we voor uit financiële noodzaak een meer dan trendmatige verhoging van het tarief door te voeren. Voor 2015 gaat het om een structurele verhoging van 1,75%.

Afvalstoffenheffing

De kosten voor het ophalen en verwerken van de afvalstromen van de huishoudens mogen wij doorberekenen aan onze burgers. De afvalstoffenheffing gebeurt volgens het Diftar. Diftar staat voor: geDIFferentieerd TARief afvalstoffenheffing; de vervuiler betaalt. Diftar betekent in de praktijk dat elk huishouden een basisbedrag betaalt. Daarnaast betalen de inwoners voor de hoeveelheid afval die zij aanbieden. De heffing van 2015 geschiedt op basis van het aantal ledigingen. Het definitieve tariefvoorstel wordt in december 2014 aan u ter vaststelling aangeboden. Daarbij gaan wij er vanuit dat het omgekeerd inzamelen een positief effect heeft op het tarief afvalstoffenheffing.

Rioolrecht

De kosten voor het beheer (aanleg, vervanging en onderhoud) van het rioleringsstelsel mogen wij aan de gebruikers van het riool doorberekenen. Wij leggen de rioolheffing op basis van het werkelijke verbruik van water door de gebruikers op. De aanslag en de inning is uitbesteed aan Vitens.

Ontwikkeling tarieven rioolheffing		
Rioolheffing	2014	2015
Tarief per m ³	€ 1,48	€ 1,48

Tabel 2.12 Ontwikkeling tarieven rioolheffing

Het definitieve tariefvoorstel bieden we in december 2014 aan u ter vaststelling aan.

Hondenbelasting

Wij mogen hondenbelasting opleggen. De opbrengst van de hondenbelasting is bestemd voor de algemene middelen. Dit betekent dat we de belasting niet specifiek hoeven besteden aan doelen die van tevoren zijn vastgesteld. Wij hebben voor de hondenbelasting een progressief tarievenstelsel vastgesteld, waarbij de eigenaar met meer dan één hond een hoger bedrag per hond betaalt.

Ontwikkeling tarieven hondenbelasting		
Hondenbelasting	2014	2015
Eén hond	€ 49,00	€ 50,00
2 ^e en elke volgende hond, per hond	€ 76,50	€ 78,00
Kenneltarief	€ 194,70	€ 197,50

Tabel 2.13 Ontwikkeling tarieven hondenbelasting

Toeristenbelasting

Wij heffen vergoeding voor het houden van verblijf met overnachting. Aan niet-ingezetenen heffen we een vergoeding in de vorm van toeristenbelasting.

Ontwikkeling tarieven toeristenbelasting		
Toeristenbelasting	2014	2015
Per persoon per overnachting	€ 1,00	€ 1,00

Tabel 2.14 Ontwikkeling tarieven toeristenbelasting

Lokale lastendruk

In tabel 2.15 kunt u zien wat een gemiddeld huishouden in de gemeente Oost Gelre in 2015 aan gemeentelijke heffingen gaat betalen.

Gezin wonen in een eigen huis (waarde € 200.000) en één hond		
	Situatie 2014	Situatie 2015
Onroerende zaakbelasting	€ 207,90	€ 211,50
Hondenbelasting	€ 49,00	€ 50,00
Afvalstoffenheffing (15x grijs)	€ 196,50	€ 196,50
Rioolrecht (bij een verbruik van 120m ³)	€ 177,60	€ 177,60
Totaal	€ 631,00	€ 635,60

Gezin wonen in een huurhuis (waarde € 200.000) en één hond		
	Situatie 2014	Situatie 2015
Onroerende zaakbelasting	€ 0,00	€ 0,00
Hondenbelasting	€ 49,00	€ 50,00
Afvalstoffenheffing (15x grijs)	€ 196,50	€ 196,50
Rioolrecht (bij een verbruik van 120m ³)	€ 177,60	€ 177,60
Totaal	€ 423,10	€ 424,10

Tabel 2.15 Situatie lokale lastendruk gemiddeld huishouden

De belastingdruk per inwoner is het totaal van de opbrengsten van de onroerend zaakbelasting, rioolrechten en afvalstoffenheffing gedeeld door het totaal aantal inwoners. Onderstaand overzicht geeft het verloop over de jaren 2010 t/m 2014 van de omringende gemeenten.

Belastingdruk per inwoner	2010	2011	2012	2013	2014
Aalten	€ 265	€ 266	€ 267	€ 265	€ 260
Berkelland	€ 369	€ 376	€ 373	€ 373	€ 382
Bronckhorst	€ 335	€ 346	€ 341	€ 347	€ 366
Montferland	€ 301	€ 311	€ 314	€ 319	€ 333
Oost Gelre	€ 306	€ 304	€ 311	€ 327	€ 318
Oude IJsselstreek	€ 308	€ 321	€ 308	€ 317	€ 323
Winterswijk	€ 344	€ 357	€ 367	€ 387	€ 390

Tabel 2.17 Belastingdruk per inwoner

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Wij zijn bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. Bij ons is het kwijtscheldingsbeleid van toepassing op de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerende zaakbelasting. We passen het meest ruime kwijtscheldingsbeleid toe en verlenen automatisch kwijtschelding aan bijstandsgerechtigden.

Kwijtschelding			
	Jaarrekening 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Verleende kwijtschelding	€ 112.171	€ 80.000	€ 80.000
Aantallen	369	270	270

Tabel 2.18 Kwijtschelding

Paragraaf 8 Demografische ontwikkelingen

Een gewijzigde samenstelling van de bevolking (vergrijzing) en verwachte vermindering van inwoner aantallen vereist een integrale aanpak. Nu al worden gemeente in delen van Groningen, Zeeland en Limburg in grote mate geconfronteerd met bevolkingsdaling. Onze gemeente doet er goed aan te anticiperen op deze ontwikkelingen.

In deze paragraaf treft u een analyse aan van de demografische ontwikkelingen en de vermoedelijke gevolgen daarvan. De daaraan gerelateerde beleidskeuzes beschrijven we in het programmaplan.

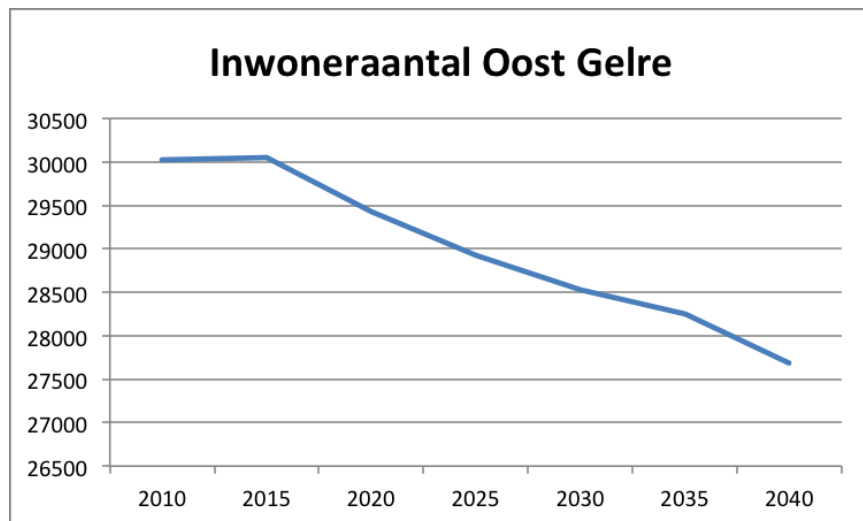
Demografische ontwikkelingen en de invloed op de werkgelegenheid in Oost Gelre¹

De Achterhoek is door het ministerie van Binnenlandse Zaken benoemd als één van de anticipeerregio's. Dit houdt in dat het een gebied is waar de bevolking afneemt of in de toekomst gaat afnemen. De afname van het aantal inwoners resulteert in vergrijzing en ontgroening. Hierdoor zal de beroepsbevolking tussen 2010 en 2040 afnemen met 28%. Voor werkgevers wordt het steeds moeilijker om geschikt personeel te vinden. Om de krimpende beroepsbevolking te kunnen opvangen moeten we inzetten op het behoud en aantrekken van jongeren alsmede het aantrekken van hoogwaardige industrie, hogere arbeidsparticipatie, vergroten van de arbeidsproductiviteit, langer doorwerken en een hoger opleidingsniveau. Nieuwe werkgelegenheid stimuleren we door middel van jong ondernemerschap, verbeteren van de infrastructuur en het stimuleren van innovatieve projecten.

Hoe houden we Oost Gelre ook in de toekomst vitaal?

Met deze vraag zijn we in het voorjaar van 2013 een dialoog gestart met de inwoners van onze gemeente. In vijf bijeenkomsten is een discussie gevoerd over thema's als krimp, wonen, werk, onderwijs, zorg en platteland. De oogst van deze bijeenkomsten is de basis geweest voor het boekwerk "Samen aan de slag in andere tijden". Hierin zijn de contouren vastgelegd van onze visie op de toekomst. Het boekwerk bevat naast strategische keuzes verschillende concrete ideeën om samen met burgers, maatschappelijke instellingen en het bedrijfsleven te werken aan een vitaal Oost Gelre. De rolverdeling tussen overheid en samenleving is een centraal thema bij het voeren van een 'takendiscussie nieuwe stijl' die in 2014 zijn beslag gaat krijgen.

Analyse bevolkings- en huishoudensontwikkelingen

Bron: Primos 2012 (voorlopig)

Elke vijf jaar neemt de bevolking in onze gemeente met 500 inwoners af, zodat er in 2040 ruim 2.300 minder mensen in onze gemeente wonen. Een daling van bijna 8%. Met name vanaf 2016 zet deze daling sterk in. Wel zien we voor de komende jaren een stijging van het aantal gezinnen.

¹ Voor een uitvoerige analyse verwijzen wij u naar de notitie "Demografische ontwikkelingen en de invloed op de werkgelegenheid in Oost Gelre" die u kunt opvragen op de homepage van onze gemeente.

Woningen en leegstand

De vergrijzing van de bevolking en de wens langer zelfstandig te willen blijven wonen zorgt voor een andere woonbehoefte. Om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen is een aanpassing van de bestaande woningvoorraad noodzakelijk (verduurzaming bestaande woningvoorraad).

Voorzieningenniveau

Bijna iedereen heeft behoefte aan een aantal basisvoorzieningen in zijn of haar directe omgeving zodat deze leefbaar blijft. Voor de een kan dit een school zijn en voor de ander een sportveld. De overeenkomst is dat er een ontmoetingsruimte, in welke vorm dan ook, moet zijn om de sociale verbondenheid met elkaar in stand te houden. Om voorzieningen betaalbaar te houden moeten we dit zo breed mogelijk afstemmen in plaatselijk verband en inventariseren waar de burger zelf de wens en behoefte heeft om zijn of haar steentje bij te dragen.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Vergelijking begroting 2015 versus begroting 2014

In de bijlage vindt u een overzicht van de lasten en baten op productniveau. Hiermee krijgt u op productniveau inzicht in de ontwikkeling van de begroting 2015 ten opzichte van de versus begroting 2014.

Programma 1: Leefomgeving

Product	Omschrijving	Begroting 2014			Begroting 2015		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
120	Brandweer en rampenbestrijding	-1.637.624	40.000	-1.597.624	-1.584.075	40.000	-1.544.075
140	Openbare orde en veiligheid	-943.295	34.950	-908.345	-649.600	35.474	-614.126
210	Wegen, straten en pleinen	-3.941.889	231.550	-3.710.339	-3.879.475	78.004	-3.801.471
211	Verkeersmaatregelen te land	-752.493	1.553	-750.940	-768.621	1.576	-767.045
212	Openbaar vervoer	-44.280	0	-44.280	-43.313	0	-43.313
214	Parkeren	-210	0	- 210	-213	0	- 213
531	Groene sportvelden en terreinen	-459.310	33.936	-425.374	-240.330	34.445	-205.885
550	Natuurbescherming	-258.987	11.250	-248.737	-119.718	11.269	-108.449
560	Groenbeheer	-2.565.494	0	-2.565.494	-2.489.058	0	-2.489.058
721	Afvalverwijdering en reiniging	-1.592.768	150.000	-1.442.768	-1.601.671	150.000	-1.451.671
722	Riolering en waterzuivering	-1.815.827	6.750	-1.809.077	-1.871.038	6.851	-1.864.187
723	Milieubeheer	-754.084	7.500	-746.584	-982.114	5.075	-977.039
725	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	0	1.994.409	1.994.409	0	2.000.000	2.000.000
726	Baten rioolrechten	0	2.400.000	2.400.000	0	2.400.000	2.400.000
729	Huishoudelijk/bedrijfsafvalwater	-540.791	0	-540.791	-505.036	0	-505.036
730	Hemelwater	-647.944	0	-647.944	-640.011	0	-640.011
810	Ruimtelijke ordening	-1.214.612	113.500	-1.101.112	-1.177.537	121.400	-1.056.137
820	Woningexploitatie/woningbouw	-137.848	0	-137.848	-116.785	0	-116.785
821	Stads- en dorpsvernieuwing	-829.866	0	-829.866	-14.240	0	-14.240
822	Overige volkshuisvesting	-869.948	33.000	-836.948	-856.451	33.495	-822.956
823	Bouwvergunningen	0	400.000	400.000	0	350.000	350.000
830	Bouwgrondexploitatie	-786.780	668.831	-117.949	-681.912	621.619	-60.293
980	Mutaties reserves	-654.700	2.397.805	1.743.105	-12.764	850.311	837.547
Totalen programma 1		-20.448.750	8.525.034	-11.923.716	-18.233.962	6.739.519	-11.494.443

Programma 2: Onderwijs, educatie en vrijetijdsbesteding

Product	Omschrijving	Begroting 2014			Begroting 2015		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
420	Openbaar basisonderwijs	-4.800	0	-4.800	-4.871	0	-4.871
421	Openbaar basisonderwijs, huisv.	-115.606	2.538	-113.068	-112.102	2.691	-109.411
422	Bijzonder basisonderwijs	-626.354	6.384	-619.970	-651.801	3.600	-648.201
423	Bijzonder basisonderwijs, huisv.	-1.733.783	22.933	-1.710.850	-1.499.900	24.705	-1.475.195
432	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs	-1.000	0	-1.000	-1.014	0	-1.014
433	Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, huisvesting	-412.787	2.541	-410.246	-401.614	2.543	-399.071
443	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting	-1.051.844	3.721	-1.048.123	-955.318	3.835	-951.483
480	Gemeenschappelijke baten en lasten onderwijs	-490.612	165.500	-325.112	-444.026	165.500	-278.526
510	Openbaar bibliotheekwerk	-477.073	48.733	-428.340	-503.652	50.400	-453.252
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	-252.955	2.923	-250.032	-239.187	2.967	-236.220
530	Sport	-2.226.531	101.479	-2.125.052	-1.957.546	98.974	-1.858.572
540	Kunst	-19.635	0	-19.635	-20.002	0	-20.002
541	Monumenten/oudheidkunde	-807.275	12.247	-795.028	-290.070	12.119	-277.951
560	Toerisme en volksfeesten	-540.297	65.360	-474.937	-542.112	54.255	-487.857
980	Mutaties reserves	0	263.651	263.651	0	309.559	309.559
Totalen programma 2		-8.760.552	698.010	-8.062.542	-7.623.215	-731.148	- 6.892.067

Programma 3: Zorg, inkomen, werkgelegenheid en economie

Product	Omschrijving	Begroting 2014			Begroting 2015		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
310	Handel en ambacht	-177.251	2.280	-174.971	-178.364	2.314	-176.050
311	Leges markt	0	10.176	10.176	0	6.621	6.621
580	Overige recreatieve voorz.	-821.570	35.308	-786.262	-347.588	12.018	-335.570
610	Bijstandsverlening	-5.934.991	4.478.680	-1.456.311	-6.006.667	4.559.132	-1.447.535
611	Sociale werkvoorziening	-8.842.507	0	-8.842.507	-7.989.599	0	-7.989.599
613	Ov. zekerheidsstellingen Rijk	0	0	0	0	0	0
614	Gemeentelijk minimabeleid	-856.973	0	-856.973	-869.244	0	-869.244
623	Re-integratie / participatievoorz.	-832.783	0	-832.783	-669.083	0	-669.083
641	Tehuizen	-289.424	293.014	3.590	-289.424	293.014	3.590
650	Kinderdagopvang	-444.465	0	-444.465	-452.687	0	-452.687
660	Maatwerkvoorziening Pgb Wmo	-898.000	0	-898.000	0	0	0
661	Maatwerkvoorz. Natura materieel Wmo	-546.932	0	-546.932	-524.035	0	-524.035
662	Maatwerkvoorz. Natura immaterieel Wmo	-2.950.157	0	-2.950.157	-3.696.819	0	-3.696.819
663	Opvang/beschermd wonen Wmo	0	0	0	0	0	0
667	Eigen bijdragen maatwerkvoorz. en opvang Wmo	0	751.170	751.170	0	762.438	762.438
670	Algemene voorz. Wmo en Jeugd	-1.652.025	48.713	-1.603.312	-1.286.091	48.708	-1.237.383
671	Eerstelijns loket Wmo en Jeugd	-1.330.625	5.092	-1.325.533	-1.373.169	3.494	-1.369.675
677	Eigen bijdragen algemene voorz. Wmo en Jeugd	0	0	0	0	0	0
680	Individuele voorz. Pgb Jeugd	0	0	0	0	0	0
682	Individuele voorz. Natura Jeugd	0	0	0	0	0	0
683	Veiligheid, Jeugdreclassering & opvang Jeugd	0	0	0	0	0	0
687	Ouderbijdrage individuele voorz. en opvang Jeugd	0	0	0	0	0	0
714	Openbare gezondheidszorg	-452.907	0	-452.907	-445.165	0	-445.165
715	Jeugdgezondheid, uniform deel	0	0	0	-5.518	0	-5.518
724	Lijkbezorging	-3.696	0	-3.696	-4.033	0	-4.033
921	Integratie- en decentralisatieuitk.	0	3.643.868	3.643.868	0	3.149.975	3.149.975
923	Integratie uitk. Sociaal domein	0	8.640.484	8.640.484	0	20.229.358	20.229.358
936	Baten toeristenbelasting	0	476.000	476.000	0	483.140	483.140
980	Mutaties reserves	0	2.073.685	2.073.685	0	0	0
Totalen programma 3		-26.034.306	20.458.470	-5.575.836	-24.137.486	29.550.212	5.412.726

Programma 4: Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening

Product	Omschrijving	Begroting 2014			Begroting 2015		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
001	Bestuursorganen	-1.600.065	0	-1.600.065	-1.605.655	0	-1.605.655
002	Bestuursondersteuning	-1.407.234	0	-1.407.234	-1.229.372	0	-1.229.372
003	Burgerzaken	-1.585.145	0	-1.585.145	-1.633.450	0	-1.633.450
004	Baten secretarieleges	-146.000	474.440	328.440	-146.000	452.240	306.240
005	Bestuurlijke samenwerking	-150.436	0	-150.436	-148.551	0	-148.551
006	Bestuursondersteuning raad/rekenkamer	-207.259	0	-207.259	-209.394	0	-209.394
330	Nutsbedrijven	-231.887	326.000	94.113	-227.663	350.652	122.989
911	Geldlen. en uitzettingen < 1 jaar	0	15.000	15.000	0	10.000	10.000
913	Overige financiële middelen	-5.257	76.530	71.273	-5.257	76.530	71.273
914	Geldlen. en uitzettingen > 1 jaar	-239.739	2.972.835	2.733.096	-219.896	3.421.304	3.201.408
921	Algemene uitkering	0	22.795.040	22.795.040	0	20.716.448	20.716.448
922	Algemene baten en lasten	-299.574	0	-299.574	-231.711	0	-231.711
930	Uitvoering wet WOZ	-327.286	500	-326.786	-332.007	500	-331.507
931	Baten onroerende zaakbelastingen gebruikers	0	820.283	820.283	0	814.030	814.030
932	Baten onroerende zaakbelastingen eigenaren	0	4.109.939	4.109.939	0	4.171.588	4.171.588
937	Baten hondenbelasting	0	126.000	126.000	0	127.890	127.890
939	Baten precariorechten	0	15.000	15.000	0	18.000	18.000
940	Lasten heffing/invord. belasting	-54.411	34.600	-19.811	-56.083	35.120	-20.963
960	Saldo kostenplaatsen	-73.104	0	-73.104	-127.530	0	-127.530
980	Mutaties reserves	-83.547	206.871	123.324	-83.547	178.229	94.682
Totalen programma 4		-6.410.944	31.973.038	25.562.094	-6.256.116	30.372.531	24.116.415

Bijlage 2: voorstellen van nieuw beleid voor de periode 2015 - 2018

Totaal overzicht van de voorstellen van nieuw beleid per programma.

	investering				exploitatiekosten			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Programma 1 Leefomgeving	2.321.595	4.240.000	3.515.000	8.070.000	229.506	1.182.873	750.073	2.388.379
Programma 2 Onderwijs, educatie en vrijetijdsbesteding	2.217.500	-	-	-	131.935	125.935	95.935	95.935
Programma 3 Zorg, inkomen, werkgelegenheid en economie	1.040.762	80.000	100.000	100.000	1.095.603	985.873	1.005.873	974.702
Programma 4 Bedrijfsvoering en dienstverlening	288.000	130.000	20.000	20.000	100.870	214.070	166.870	126.670
	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal investeringsniveau	5.867.857	4.450.000	3.635.000	8.190.000				
Totaal budgettair beslag					1.557.914	2.508.750	2.018.750	3.585.686

Resumé

Dekking ten laste van de reserve rioleringen	133.159	249.826	403.826	666.653
Dekking ten laste vrij besteedbare reserve	85.000	780.000	100.000	1.205.000
Structureel voorgaande jaren		1.203.754	1.396.924	1.469.924
Bijkomende te dekken budgettaire lasten per jaar	1.339.754	275.170	118.000	244.109

nieuw beleid per jaar verdeeld in

incidenteel nieuw beleid	221.000	862.000	145.000	1.205.000
structureel nieuw beleid	1.336.914	1.646.750	1.873.750	2.380.686
	1.557.914	2.508.750	2.018.750	3.585.686

PROJECTENBUREAU

omschrijving	investering				budgettaire lasten				dekkingswijze	opmerkingen
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018		
Wijzigingen of aanvullingen op overzicht "nieuw beleid 2014 - 2017"										
Locaties Welgelegen, Walstraat, en De Moriaan	350.000				28.000	28.000	28.000	28.000	algemene dekkingsmiddelen	bijdrage woonplaats € 700.000
Locaties Welgelegen, Walstraat, en De Moriaan riolering	750.000				55.000	55.000	55.000	55.000	rioolfonds	
Directe verbinding Marveld en Groenlo		200.000				200.000			vrije reserves	investeringsfonds Groenlo € 57.000
Verbinden aantrekkelijke gebieden met Groenlo		500.000				500.000			vrije reserves	investeringsfonds Groenlo € 500.000
Gevelaanp. Winkelverplaatsing, Burgerinitiatieven				425.000				425.000	vrije reserves	
Verbeelding en versterking Grolse Linie 1627				680.000				680.000	vrije reserves	
Ruurloseweg, Houtwal, Walstraat				572.000				45.760	algemene dekkingsmiddelen	
Ruurloseweg, Houtwal, Walstraat riolering				728.000				53.387	rioolfonds	
Ziekenhuisstraat				330.000				26.400	algemene dekkingsmiddelen	
Ziekenhuisstraat riolering				420.000				30.800	rioolfonds	
Overige straten				264.000				21.120	algemene dekkingsmiddelen	
Overige straten riolering				336.000				24.640	rioolfonds	
Bijdrage voor het Marianum € 250.000 in mindering brengen stad Groenlo	-250.000				-10.816	-10.816	-10.816	-10.816	algemene dekkingsmiddelen	
totaal afdeling	850.000	700.000	0	3.755.000	72.184	772.184	72.184	1.379.291		

AFDELING BEO

omschrijving	investering				budgettaire lasten				dekkingswijze	opmerkingen
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018		
Wijzigingen of aanvullingen op overzicht 2014 - 2017"										
Hertaxatie gebouwen						82.000			algemene dekkingsmiddelen	Hertaxatie in verband met verzekeringswaarde
totaal afdeling	0	0	0	0	0	82.000	0	0		

AFDELING P&B

omschrijving	investering				budgettaire lasten				dekkingswijze	opmerkingen
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018		
Wijzigingen of aanvullingen op overzicht 2014 - 2017"										
Monitoren veiligheid, jeugd en dienstverlening.							30.000		algemene dekkingsmiddelen	Afgeraamd voor 2015 omdat we minder onderzoek gaan doen.
Uitvoeringsagenda Achterhoek 150.000/8 = 18.750					18.750	18.750	18.750	18.750	algemene dekkingsmiddelen	Zijn de te verwachten kosten op basis collegebesluit.
Klant in focus					8.000	8.000	8.000	8.000	algemene dekkingsmiddelen	Systeem is aangeschaft in 2014, vanaf 2015 jaarlijkse kosten
totaal afdeling	0	0	0	0	26.750	26.750	56.750	26.750		

AFDELING ROB

omschrijving	investering				budgettaire lasten				dekkingswijze	opmerkingen
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018		
Wijzigingen of aanvullingen op overzicht 2014 - 2017"										
Rioolreparatieprogramma 2015	416.718		100.000	100.000	30.559	30.559	37.893	45.226	algemene dekkingsmiddelen	we gaan er van uit dat de lopende budgetten inclusief budget 2015 toereikend is tot 2017
reconstructie wegen		765.000	765.000	765.000		61.200	122.400	183.600	rioolfonds	
reconstructie wegen, riolering		1.765.000	1.765.000	1.765.000		129.433	258.867	388.300	algemene dekkingsmiddelen	
rehabilitatie verhardingen	412.000	450.000	450.000	450.000	32.960	68.960	104.960	140.960	rioolfonds	zie collegevoorstel 29-04-2013 (periode 2014 - 2019)
Realisatie maatregelen GRP	90.000	85.000	85.000	85.000	6.600	12.833	19.067	25.300	algemene dekkingsmiddelen	het nieuwe GRP wordt in 2016 vastgesteld.
Opstellen GRP 2016-2020	30.000				30.000				rioolfonds	Budget 2016 ev is contiunering van huidige jaar budgetten
Renovatie gemalen en drukunits	150.000	150.000	150.000	150.000	11.000	22.000	33.000	44.000	rioolfonds	vast renovatiebudget voor het langjarig inovatieve bestek mechnische riolering 2015
Borculoseweg Groenlo Incl. rotonde Ruurloseweg			100.000	900.000			8.000	80.000	algemene dekkingsmiddelen	"gebruiksvriendelijke" infrastructuur c.q. openbare ruimte
Verbeteren toegankelijkheid openbare ruimte	100.000	100.000	100.000	100.000	8.000	16.000	24.000	32.000	algemene dekkingsmiddelen	zodat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen.
totaal afdeling	1.198.718	3.315.000	3.515.000	4.315.000	119.119	340.986	608.186	939.386		

AFDELING IM

omschrijving	investering				budgettaire lasten				dekkingwijze	opmerkingen
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018		
Wijzigingen of aanvullingen op overzicht 2014 - 2017"										
Vervanging en aanschaf apparatuur in het kader van HNW (bv smartphones, laptops, pda's, data abonnementen)	20.000	40.000	20.000	20.000	4.800	14.400	19.200	24.000	algemene dekkingsmiddelen	Imv nieuwe en platsonafhankelijk werken moeten er steeds meer mobiele devices aangeschaft worden (met data aansluitingen). Deze zitten nu niet in de begroting.
Besparing i.v.m. WIFI							-15.000	-15.000		Verder gaat natuurlijk ook spelen dat nog aan te schaffen laptops en IPAD wellicht ook niet met een data abonnement hoeven worden uitgereikt. Als we even uitgaan van 10 devices per jaar voor de komende drie (op een gegeven ogenblik houdt het natuurlijk op) geeft dat 30x500= 15.000,- pj minder uitgaven aan data na 2016. Kan alleen ingeboekt worden als er een draadloos WIFI netwerk komt.
Audit Bag							5.000		algemene dekkingsmiddelen	Verplichte audit van de BAG 1 x 3 jaar.
Oracle server							10.000		algemene dekkingsmiddelen	We hebben op dit moment 1 oracle server waar alle belangrijke applicaties opstaan. Inzake risicospreiding is het heel raadzaam dit risico te minimaliseren.
modernisering GBA	30.000				7.200	7.200	7.200	7.200	algemene dekkingsmiddelen	
Vervanging Tokens nieuwe werken	35.000				8.400	8.400	8.400	8.400	algemene dekkingsmiddelen	Tokens moeten vervangen worden, deze zijn na 3 jaar niet meer te gebruiken. Zonder tokens is plaatsafhankelijk werken niet mogelijk.
Vervanging Ipad's ivm papierloos vergaderen		40.000				9.600	9.600	9.600	algemene dekkingsmiddelen	Levensduur van de apparatuur is 3 jaar. Huidige inmiddels aangeschafte Ipad's voor Raad, college en management zullen dan vervangen moeten worden.
Uitbreiding schijfruimte SAN (datagroei, digitalisering, Wabo, multimedia)		50.000				12.000	12.000	12.000	algemene dekkingsmiddelen	
Vervanging huidige backup systeem	170.000				40.800	40.800	40.800	40.800	algemene dekkingsmiddelen	Het huidige backup systeem is 5 jaar oud. Door toename van de hoeveelheid data wordt de tijd die we hebben om te backuppen te krap. De tijd die nu nodig is loopt al door in de productie uren. Tevens wordt er steeds meer gedigitaliseerd. Van de archief inspectie mag de papieren versie weg mits we de data kunnen reproduceren. Dit is op een tapegebaseerde backup zoals nu niet te garanderen. (Tapes vergaan/verouderen). Het systeem wat we willen aanschaffen maakt Backups op disken. Het systeem is dubbel uitgevoerd. (Kopie in Groenlo) om te voorkomen dat bij een calamiteit alles verloren gaat. Tevens is het systeem zodanig slim dat het aan deduplicatie doet. Gelijke bestanden worden slechts éénmaal opgeslagen. Dit systeem verkleint onze huidige Fullbackup met meer dan 70% en dit scheelt aanzienlijk tijd. Het systeem is zodanig gedimensioneerd dat we er ruim 5 jaar mee vooruit kunnen. Tevens is de restoretijd korter omdat het van disk naar disk gaat.
Nieuwe releases Centric software (MGBA/Key2subsidies/Key2vergunningen/GWS4all/Gisvg)	33.000				7.920	7.920	7.920	7.920	algemene dekkingsmiddelen	De applicaties krijgen nieuwe releases. Deze moeten geïnstalleerd worden anders geen ondersteuning meer van centric . Daarnaast is nieuwe functionaliteit vaak meer dan gewenst.
Aanpassen Digitaal loket voor bestaande zaken (niet zijnde nieuwe ontwikkelingen, dit zit bij dienstverlening)					5.000	5.000	5.000	5.000	algemene dekkingsmiddelen	De bestaande digitaal loket behoeft onderhoud. Rekening houdend met 4 dagen per jaar.
totaal afdeling	288.000	130.000	20.000	20.000	74.120	105.320	110.120	99.920		

AFDELING ONDERWIJS, WELZIJN & ZORG

omschrijving	investering				budgettaire lasten				dekkingswijze	opmerkingen
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018		
Wijzigingen of aanvullingen op overzicht 2014 - 2017										
Budget voor kleine kernen									vrije reserves	De verdeling van de bedragen over de jaren is onder voorbehoud. Maar het bedrag voor 2013 is voor de "MFA" Zwolle (compensatieregeling) en in principe voor het ontmoetingsplein in Vragender. Het bedrag voor 2014 is m.n. bedoeld voor de MFA Mariënveld. Het bedrag voor 2015 en voor MFA Mariënveld en voor aanleg van een fietspad in Zwolle. Dit betreft de laatste bijdrage in het budget Klein Kernen vanuit eerdere besluitvorming.
Budget voor kleine kernen	85.000				85.000				vrije reserves	
Vragender ontmoetingsplein	140.000				11.200	11.200	11.200	11.200	algemene dekkingsmiddelen	Aanvankelijk is een bedrag van € 217.577 gevraagd. Voorgesteld wordt om maximaal € 140.000 beschikbaar te stellen. Dit wordt gedekt uit het budget Kleine Kernen.
Compensatie MFA Zwolle (minder validen) toiletten / berging	75.000				10.500	10.500	10.500	10.500	algemene dekkingsmiddelen	De dba Zwolle wil dit jaar opnieuw een sub-aanvraag indienen voor een MIVA toilet, twee volwassenen toiletten en een berging t.b.v. de ruimte van de ouderensoos in het MFA gedeelte van de school.
Brede Maatschappelijke Voorziening (BMV) Mariënveld	510.762				0	0	0	0	algemene dekkingsmiddelen	Het college heeft besloten om een bedrag van € 1.200.000 beschikbaar te stellen voor de BMV Mvelde. Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende componenten: € 300.000 Kleine Kernen; € 200.000 extra; € 275.000 privatisering sportaccommodatie en € 425.000 zorgpoot. Dit bedrag wordt gedekt uit het resterende budget Klein Kernen (€ 689.238). Het restant € 510.762 wordt gedekt uit de algemeen vrij besteedbare reserve.
Budget Klein Kernen (vanuit coalitieakkoord 2014 - 2018)		80.000	100.000	100.000		80.000	100.000	100.000	vrije reserves	Voortzetting Kleine Kernen beleid vanuit het coalitieakkoord
Gemeentelijke bijdrage voor plus variant Kerkstraat Harreveld	20.000				1.600	1.600	1.600	1.600	algemene dekkingsmiddelen	De dba Harreveld heeft een verzoek ingediend voor het vervangen van de verlichting van de Kerkstraat. De meerkosten (zgn. plus variant) ad. € 20.000 kunnen gedekt worden uit het budget voor de Klein Kernen van € 100.000 per jaar (zie het coalitieprogramma)
Aanpassing huisvesting Marianum Groenlo (inclusief integratie bibliotheek).	2.217.500				95.935	95.935	95.935	95.935	algemene dekkingsmiddelen	Door Marianum is begin 2013 een aanvraag voor voorziening huisvesting in Groenlo ingediend. Het Marianum bestuur zijnde het Carmelcollege wil voor ruim € 11 miljoen de locatie in Groenlo opknappen/revitaliseren. Voor het gebouw-deel uit 1959 wordt van de gemeente een bijdrage gevraagd van € 2.912.000,00. Dus inclusief nieuwe huisvesting bibliotheek Groenlo. Het is aangevraagd via de reguliere procedure voor opname in het huisvestingsprogramma. In deze aanvraag wordt ook dit bedrag aangegeven. In vervolg-overleg met de school is aangegeven dat dit geen goede weg is en voor 1 juni zou Marianum een aanvraag indienen, gebaseerd op het vastgestelde integraal huisvestings-plan. Er is tot nu toe nog niets ontvangen. Verdere onderbouwing van het gevraagde bedrag is daarom nog niet mogelijk. Wel is door Marianum / Carmelcollege aangegeven dat wanneer men eerder wil beginnen met feitelijke bouwwerkzaamheden er sprake zal moeten zijn van voorfinanciering door Carmel zelf.
Realiseren Integraal Educatief Kindercentrum Lichtenvoorde		PM								Er is een projectgroep Opvang krimp in het onderwijs, kern Lichtenvoorde, ingesteld welke tot taak heeft de mogelijkheden te verkennen om te komen tot een herschikking van onderwijs- en welzijnsvoor-zieningen in de kern Lichtenvoorde. In een nog uit te brengen advies van de projectgroep staat aangegeven dat de vorming van ee IEKC in Lichtenvoorde draagvlak heeft bij de betrokken partijen. In dit IEKC is ook huisvesting voor de Hama-landschool, afd. SO en de St. Ludgerusschool (speciale school voor basis-onderwijs) opgenomen waardoor de bestaande problematieken bij de huidige schoolgebouwen zijn opgelost. Ook de kinderopvang, het peuterspeelzaalwerk en Stichting Zozijn maken deel uit van het IEKC, waardoor het gebouw Varsseveldseweg 14 volledig beschikbaar komt voor andere doeleinden. De kinderopvang, het peuterspeelwerk en Stichting Zozijn betalen een huurovergoeding. Met het realiseren van een IEKC worden ook de gebouwen Van Ostadestraat 17 en Vatsseveldseweg 47 aan de onderwijs-bestemming onttrokken. Het effect op de huisvesting van de basisscholen in de kern Lichtenvoorde is niet bekend. Door de projectgroep worden de kosten begroot op € 5,8 miljoen.
Harreveld		PM								In het Integraal Huisvestingsplan van 2010 is de huidige gebouwsituatie beschreven. De school is niet passend gehuisvest. Geadviseerd wordt om 3 opties te onderzoeken, te weten handhaven van (een deel van) het gebouw, renovatie van (een deel van) het gebouw en als derde vervangende nieuwbouw. Voorkeur schoolbestuur gaat vooralsnog uit naar vervangende nieuwbouw. Op basis van normbedragen en een oppervlakte van 1.100 m2 bedragen de kosten circa € 1,8 miljoen (excl. sloop huidige schoolgebouw). Hierbij merken wij op dat aanpassingen aan het huidige schoolgebouw in beginsel voor rekening van het schoolbestuur komen.
versterking Maatschappelijk betrokken ondernemen/ inzet ten behoeve van vrijwilligersorganisaties: Project de Uitdaging					10.000	10.000	10.000	10.000	algemene dekkingsmiddelen	Burgernitiatief: Coördinatiekosten om ondernemers "in natura" vrijwilligersorganisaties te laten ondersteunen. Dus bv dmv het doneren van goederen en diensten. Verdere onderbouwing volgt.
Stimulering aanbod lichte muziek					30.000	30.000			algemene dekkingsmiddelen	In het coalitieprogrmma wordt voorgesteld om de pop- en de lichte muziek in Oost Gelre te stimuleren. Info moet volgen vanuit de opstellers van het coalitieprogramma.
Kunstgras voetbalvereniging RKZVC te Zieuwent	272.877				38.203	38.203	38.203	38.203	algemene dekkingsmiddelen	Op grond van a. bespelingintensiteit van de velden b. samenwerking w Mariënveld c. gelijkheid voorzieningen kleine kernengrote kernen d. zelfwerkzaamheid vereniging. RKZVC heeft een aanvraag ingediend van € 272.877,00 voor de realisatie van een kunstgrasveld. Momenteel worden de mogelijkheden bekeken over de financiering van dit kunstgrasveld, waarbij wij er van uitgaan dat RKZVC zelf een gedeelte van dit gevraagde bedrag financiert.
Vervanging 1e kunstgrasveld (aangelegd 2003/2004) bij voetbalvereniging Longa 30 te Lichtenvoorde		225.000				31.500	31.500	31.500	algemene dekkingsmiddelen	Op grond van een kwaliteitsbeoordeling door een adviesbureau moet het in 2004 aangelegde kunstgras worden vervangen. Het veld vertoont grote slijtage, te weinig rubber infill en de schokabsorbtie is afgenomen tot onder de norm. Kortom het veld is versleten en voldoet niet meer aan norm.
Aanpassing/vervanging rijwielstalling bij sporthal Den Elshof/sportpark Den Elshof te Groenlo					6.000				algemene dekkingsmiddelen	Bij S.V. Grol is het fietsparkeren te klein (voor gebruikers sporthal Den Elshof en gebruikers voetbal) en de stallingen staan te dicht op elkaar. Een nieuw systeem zal meer ruimte.De aanvraag betreft enkel de materialen. Het werk wordt uitgevoerd door vrijwilligers van de sv Grol. De afdeling ROB heeft hierover geadviseerd.

AFDELING ONDERWIJS, WELZIJN & ZORG

omschrijving	investering				budgettaire lasten				dekkingswijze	opmerkingen
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018		
Transities	PM									
Koppelingen voor uitwisseling informatie met o.a. AZR, Corv, Iwmo, Vecozo en zorgmonitor	80.000				19.200	19.200	19.200	19.200	algemene dekkingsmiddelen	Op dit moment is het niet in te schatten omdat er te veel onduidelijkheid is over de invulling van de transities. Op dit moment is het te verwachten uitgaveniveau niet in te schatten omdat er te veel onduidelijkheid is over de invulling van de drie decentralisaties.
Aanschaf en implementatie applicatie jeugdzorg	50.000				12.000	12.000	12.000	12.000	algemene dekkingsmiddelen	Om integraal te kunnen werken en om kennis en informatie met externe organisaties te kunnen delen, zijn nieuwe systemen of koppelingen nodig om de bestaande systemen met elkaar informatie uit te kunnen laten wisselen.
Aanschaf en implementatie regiesysteem (incl. koppelingen GWS en jeugdzorgsysteem)	80.000				19.200	19.200	19.200	19.200	algemene dekkingsmiddelen	Hiervoor zijn investeringen nodig, maar ook zullen er structurele kosten zijn voor het applicatie- en gegevensbeheer en de licentiekosten voor de leveranciers van de systemen.
Jaarlijkse kosten software en koppelingen transities (€ 2 per inwoner)					60.000	60.000	60.000	60.000	algemene dekkingsmiddelen	
Applicatiebeheer en -onderhoud, t/m 2017 2,5 fte, vanaf 2018 2 fte					155.854	155.854	155.854	124.683	algemene dekkingsmiddelen	
Communicatie; digitale ontwikkelingen					3.500	3.500	3.500	3.500	algemene dekkingsmiddelen	Voorbeeld digitale ontwikkelingen: De mogelijkheid om de meest gestelde vragen via de website te laten beantwoorden. Voorbeelden ondersteuningsmiddel: banners, posters, brochures e.d. Verder is externe inhuur soms noodzakelijk bij b.v. het opzetten van communicatietrajecten.
Communicatie; advisering + PR					3.500	3.500	3.500	3.500	algemene dekkingsmiddelen	
Communicatie; ondersteuningsmiddelen					2.500	2.500	2.500	2.500	algemene dekkingsmiddelen	
Communicatie; externe inhuur					3.000	3.000	3.000	3.000	algemene dekkingsmiddelen	
Fysieke inrichting Wmo loket in samenhang met nieuwe huisvesting	PM								algemene dekkingsmiddelen	De inrichting van het Wmo loket wordt waar mogelijk nu al zoveel mogelijk meegenomen met de huidige huisvestingsplannen. Maar of er daarna nog extra kosten hiervoor komen is nu nog niet te bepalen. De extra kosten voor de formatiewijziging komen deels door een uitbreiding van 1 generalist en deels door het doorgroeiën van huidige medewerkers naar generalistische functies met een hogere schaal. De formatieplek op beleidsniveau is een continuering van de werkzaamheden van de persoon die er nu al zit voor pilots en burgerinitiatieven. Deze persoon zal in de komende jaren nog druk zijn met de uitwerking hiervan. Het budget voor de opleiding voor generalisten kan mogelijk (deels) nog komen uit het SPP budget.
Wmo/ Awbz: doorgroei 3 fte van specialist naar generalist Wmo loket					42.870	42.870	42.870	42.870	algemene dekkingsmiddelen	
Wmo/ Awbz: uitbreiding formatie 1 fte op beleidsniveau					69.460	69.460	69.460	69.460	algemene dekkingsmiddelen	
Wmo/ Awbz: uitbreiding formatie 1 fte generalist					69.460	69.460	69.460	69.460	algemene dekkingsmiddelen	
Wmo/ Awbz: algemene opleiding generalisten Wmo					20.000				algemene dekkingsmiddelen	
Fysieke inrichting loket jeugdzorg in samenhang met nieuwe huisvesting	PM								algemene dekkingsmiddelen	De inrichting van het loket wordt waar mogelijk nu al zoveel mogelijk meegenomen met de huidige huisvestingsplannen. Maar of er daarna nog extra kosten hiervoor komen is nu nog niet te bepalen. Het ondersteuningsteam is een team van professionele hulpverleners, die kinderen/jeugdigen en/of hun gezin begeleidt als er problemen zijn (dit doen we samen met Winterswijk en Aalten). De kosten van het ondersteuningsteam zijn gebaseerd op de ervaringen die nu opgedaan zijn in de pilot rondom het op te zetten ondersteuningsteam. De formatieplek op beleidsniveau is een continuering van de werkzaamheden van de (tijdelijke) personen die er nu zitten voor alle extra werkzaamheden die op ons af komen voor de jeugdzorg. In 2015 zal 0,5 fte meer nodig zijn voor de uitwerking van het transitiearrangement en het daadwerkelijk overnemen van de taken.
Jeugdzorg: formatiekosten ondersteuningsteam					243.109	243.109	243.109	243.109	algemene dekkingsmiddelen	
Jeugdzorg: uitbreiding formatie op beleidsniveau, 1e jaar 1,5 fte daarna 1 fte					104.190	69.460	69.460	69.460	algemene dekkingsmiddelen	
Jeugdzorg: borging kennis en expertise ondersteuningsteam					30.000	30.000	30.000	30.000	algemene dekkingsmiddelen	
Implementatie transities, juridische kennis: uitbreiding formatie met 0,5 fte					34.730	34.730	34.730	34.730	algemene dekkingsmiddelen	De huidige juridische formatie is met name gericht op de Wmo/ Awbz, terwijl nu ook de jeugdzorg onze kant op komt. Daarom dient de formatie uitgebreid te worden. Dit wordt voornamelijk ingeschat op 0,5 fte.
Implementatie transities, Participatiewet: - uitbreiding formatie op beleidsniveau met 0,5 fte					34.730	34.730	34.730	34.730	algemene dekkingsmiddelen	Er zijn nu veel zaken gaande rondom invoering van de Participatiewet, de SDOA en de Hameland, waaronder de ontmanteling van de Hameland. Daarvoor hebben we veel expertise en kennis nodig die we nu niet in huis hebben. Daarom een bedrag in 2015 voor externe inhuur daarvoor. Verder moet er in het kader van de 3 decentralisaties ook meer een eigen onafhankelijke gemeentelijke visie komen op de Participatiewet. Nu wordt deze beleidstaak nog volledig gedaan door de SDOA. Hun expertise blijft belangrijk, maar als gemeente hebben we zo meer kennis in huis en hebben dan ook meer een eigen regie waar nodig.
Implementatie transities, Participatiewet: externe inhuur					50.000				algemene dekkingsmiddelen	
totaal afdeling		3.531.139	305.000	100.000	100.000	1.265.740	1.181.510	1.171.510	1.140.339	

1. De volgens de rekenkamer gedefinieerde verbonden partijen met een bestuurlijk en aanmerkelijk financieel belang.

	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Bestuurlijke relatie	Collegevertegenwoordiging	Ambtelijke adviseur inhoud	Ambtelijke adviseur financiën	Ambtelijke adviseur totaliteit	Aantal deelnemers	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		verandering belang	resultaat	Financiële bijdrage
									begin dienstjaar	eind dienstjaar	begin dienstjaar	eind dienstjaar			
		partners maatwerk; De dienst voert de opgedragen taken uit met betrokken, professioneel en kwalitatief goed personeel; De dienst heeft ambitie en wenst een voortrekkersrol te vervullen		AB lid 2: Wethouder M. Frank											
			AB-Bestuurslid	Plv lid 1: Wethouder J. Hoenderboom											
				Plv lid 2: Burgemeester A. Bronsvort											
Stadsbank Oost Nederland	Enschede	De Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling 'van en voor' gemeenten. De missie is om financiële weerbaarheid en eigen kracht van huishoudens te versterken. Dit doen door voortdurend te bouwen aan een betrouwbare, transparante en kwalitatief hoogwaardige uitvoeringsorganisatie, die samen met klanten duurzame resultaten boekt en zich daarover altijd maatschappelijk verantwoordt.	AB-Bestuurslid	Lid: Wethouder Frank Plv lid: Wethouder R. Hoijtink	Bert Oosterholt	Bert Oosterholt	Harry Verheij	22 gemeenten	3.754.300	3.546.000	16.210.400	15.560.100	geen	113.300	160.000
GGD Gelre - IJssel	Apeldoorn	De GGD is de gezondheidsdienst van en voor de gemeenten Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Hatten, Harderwijk, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen. Centraal bij de GGD staat preventie: het voorkomen van ziekten in de regio.	AB-Bestuurslid	AB lid: Wethouder J. Hoenderboom Plv lid: Burgemeester A. Bronsvort	Carry de Vries	Bert Oosterholt	Harry Verheij	21 gemeenten	2.762.000	2.282.000	3.000.000	3.000.000	geen	391.000	407.000

Naamloze, Commanditaire en Besloten Vennootschappen en verenigingen													
Gebiedsonderneming Laarberg CV	Groenlo	Laarberg is <i>het</i> regionale bedrijvenpark in het oostelijke deel van de Achterhoek. Door een bundeling van krachten kunnen we de concurrentiepositie van de regio waarborgen, verstevigen en verbeteren. Met ruimte voor ondernemingen tot en met milieucategorie 5	Vennoot	Vert : Wethouder M. Frank Plv vert: Burgemeester A. Bronsvort	Henk Reinbergen	Rudy Peper	Henk Reinbergen	2 gemeenten					48% aandelen
Gebiedsonderneming Laarberg BV	Groenlo	Laarberg is <i>het</i> regionale bedrijvenpark in het oostelijke deel van de Achterhoek. Door een bundeling van krachten kunnen we de concurrentiepositie van de regio waarborgen, verstevigen en verbeteren. Met ruimte voor ondernemingen tot en met milieucategorie 5	Lid raad van commissarissen Aandeelhouder	Vert: Burgemeester A. Bronsvort Plv vert: Wethouder M. Frank	Henk Reinbergen	Rudy Peper	Henk Reinbergen	2 gemeenten					48% aandelen
Alliander NV			Aandeelhouder	Vert: Wethouder M. Frank Plv vert: Wethouder V. van Uem	Rudy Peper	Bert Oosterholt	Rudy Peper	Niet in kaart gebracht					395.494 aandelen
Vereniging NOGA			Lid vereniging	Vert: Wethouder M. Frank Plv vert: Wethouder V. van Uem	Rudy Peper	Bert Oosterholt	Rudy Peper	Niet in kaart gebracht					Ca. 2.500
Vitens NV			Aandeelhouder	Vert: Wethouder V. van Uem Plv vert: Wethouder M. Frank	Rudy Peper	Bert Oosterholt	Rudy Peper	Niet in kaart gebracht					18.693 aandelen
NV ROVA	Zwolle	ROVA is opgericht in 1996 door de samenwerkende gemeenten in de toenmalige regio IJssel-Vecht. Als samenwerkingsverband van gemeenten kreeg ROVA de opdracht de gemeentelijke afvalverwijdering efficiënter en effectiever te beheren en waar mogelijk te innoveren. Inmiddels heeft ROVA zich ontwikkeld tot een duurzaam dienstbedrijf dat gemeenten breed ondersteunt bij het inrichten, beheren en onderhouden van de publieke leefomgeving. De ROVA missie is het vergroten van de kwaliteit en duurzaamheid van die leefomgeving. ROVA voert dit uit ten behoeve van 20 gemeenten in de provincies Overijssel, Gelderland, Utrecht, Drenthe en Flevoland	Aandeelhouder	Vert: Wethouder R. Hoijsink Plv vert: Wethouder V. van Uem	Roy Reinders	Wilfried Holtus	Roy Reinders	20 gemeenten en 2 regio's (IJssel-Vecht en Afvalverwerking Utrecht)					295 aandelen
AGEM	Doetinchem	Gaan voor een energieneutrale regio; dat betekent dat evenveel stroom en warmte willen produceren in de regio als verbruikt wordt, met onze woningen, gebouwen, industrieën en dergelijke. Regio verantwoordelijkheid voor onze eigen energiebehoefte. Stimuleren daarmee de lokale economie, zelf bepalen hoe te investeren in toekomstige energieproductie en plukken er ook zo veel mogelijk de vruchten van. Organiseren het als Achterhoek met elkaar, er ontstaat daardoor een band tussen aanbieder en afnemer.	Lid vereniging	Vert: Wethouder R. Hoijsink Plv vert: Wethouder M. Frank	Roy Reinders	Wilfried Holtus	Roy Reinders	8 gemeenten					
coöperatieve vereniging "Dimpact" u.a.	Enschede	Gemeenten staan allemaal voor dezelfde uitdagingen, zoals digitalisering, antwoord geven, zaakgericht werken en ketensamenwerking. Elke gemeente heeft daarbij te kampen met onvoldoende middelen, kennis en capaciteit. Samenwerken met elkaar ligt dan voor de hand. Dimpact is een coöperatieve vereniging 100% van, voor en door gemeenten. De Dimpact-gemeenten hebben de handen ineen geslagen om vraagstukken rondom dienstverlening en bedrijfsvoering gezamenlijk op te pakken.	Lid vereniging	Vert: Wethouder R Hoijsink Plv vert: Burgemeester A. Bronsvort	Richard van Halen	Rudy Peper	Richard van Halen	Thans 29 gemeenten lid					130.000

Bijlage 4

Lijst met afkortingen

ABT	Achterhoeks Bureau voor Toerisme
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AWIR	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen
BAG	Basis Registratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BEVI	Besluit externe veiligheid inrichtingen
BKP	Beeldkwaliteitsplan
BOA	Bijzondere Opsporings Ambtenaar
BOREA	Brancheorganisatie Re-integratiebedrijven
DMS	Document Management Systeem
B&W	Burgemeesters en Wethouders
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DIFTAR	Differentiatie Tarieven Afvalstoffenheffing
DURP	Digitale Uitvoering Ruimtelijke Processen
ECB	Europese Centrale Bank
EU/D2	Europese Unie/ Doelstellingenprogramma 2 (gebiedsgericht beleid)
FCL	Financiële classificatie
FIDO	Financiering Decentrale Overheid
GEO	Geografische Informatie
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GPS	Global Positioning System, naam voor een wereldwijd satelliet plaatsbepaling systeem
GSF	Gelderse Sportfederatie
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
KBO	Katholieke Bond voor Ouderen
KCC	Klant Contact Centrum
KRW	Kader Richtlijn Water
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
LTO	Land- en tuinbouw Organisatie
MARAP	Managementrapportage
MFA	Multifunctionele accommodatie
NOG	Noord en Oost Gelderland
O3	Organisatie Ontwikkelingsplan Oost Gelre
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OZB	Onroerende Zaak Belasting
PPS	Publiek Private Samenwerking, PPS is een samenwerkingsverband waarbij overheid en bedrijfsleven samen een project realiseren op basis van een heldere taak- en risico verdeling
PUEV	Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid
RAL	Recreatieschap Achterhoek Liemers
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten
ROOV	Regionaal Overleg Openbare Veiligheid
ROVA	Afvaladvies-, regie- en verwijderings organisatie Achterhoek
RC AOGW	Rekenkamercommissie Aalten Oost Gelre Winterswijk
RRGS	Register risicosituaties gevaarlijke stoffen
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
SDOA	Sociale Diensten Oost Achterhoek
SOZA	Sociale Zaken
SWOG	Stichting Welzijn Ouderen Groenlo
SWOL	Stichting Welzijn Ouderen Lichtenvoorde
SZW	Sociale Zaken en Welzijn
TROP	Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers- verzekeringen
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNO-NCW	Grootste ondernemingsorganisatie van Nederland, Verbond van Nederlandse ondernemingen (VNO) en Nederland Christelijk Werkgeversbond (NCW)
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ordening en Milieu
VWS	Volkshuisvesting Welzijn en Sport
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WKPB	Wet kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wwb	Wet werk en bijstand
Wwnv	Wet werken naar vermogen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning